

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Економічний факультет

(назва інституту, факультету)

Облік і оподаткування

(повна назва кафедри)

Магістерська робота

ОР-магістр

(освітній рівень)

на тему “Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою
оподаткування та напрями її удосконалення”

Виконав: студент 2 курсу, групи ОО-М2

Спеціальності 071“ Облік і оподаткування”
(шифр і назва спеціальності)

Цимбаліста О.О.

(прізвище та ініціали студента)

Керівник Сас Л.С. д. е. н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент Шеленко Д.І. д.е.н., професор
кафедри теоретичної і прикладної
економіки

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання)

Івано-Франківськ – 2021р.

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Факультет: Економічний

Кафедра: Обліку і оподаткування

Освітній рівень: Магістр

Напрямок підготовки (Спеціальність): 071 “Облік і оподаткування”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Баланюк І.Ф.

(прізвище, ініціали)

“12” жовтня 2020 р.

ЗАВДАННЯ

НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Цимбалістій Ользі Олегівній

1. Тема роботи “ Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування та напрями її удосконалення”.

керівник роботи д.е.н., проф. Сас Л.С

2. Строк подання студентом роботи 02.11.2021 р.

3. Вихідні дані до роботи: наукові праці вітчизняних вчених по бухгалтерському обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування, нормативно - правові і законодавчі документи.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): вивчити економічний зміст та значення малого підприємництва в розвитку економіки; дослідити сутність спрощеної системи обліку та оподаткування, організаційні засади їх функціонування; дослідити нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва; вивчити організацію обліку на малому підприємстві; дослідити методiku обліку суб'єктів малого підприємництва за спрощеною системою оподаткування; вивчити напрями удосконалення обліку на малому підприємстві; охарактеризувати актуальні проблеми розвитку спрощеної

системи оподаткування в Україні; вивчити шляхи удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні; розглянути перспективи впровадження зарубіжного досвіду оподаткування малого бізнесу в умовах європейського напрямку розвитку України.

5. Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки, графіки.

6. Консультанти розділів роботи

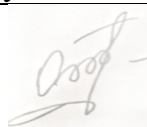
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
№1	д.е.н., проф. Сас Л.С		
№2	д.е.н., проф. Сас Л.С		
№3	д.е.н., проф. Сас Л.С		

7. Дата видачі завдання 15.10.2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	І розділ “Теоретичні засади організації обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування ”	17.03.2021 р.	<i>Виконано</i>
2	II розділ “Організаційно-методичні аспекти обліку та оподаткування на ПП “Надія-Будкомпані””	25.05.2021 р.	<i>Виконано</i>
3	III розділ “Оптимізація процесу оподаткування суб’єктів малого підприємництва в системі регулювання розвитку малого бізнесу ”	15.10.2021 р.	<i>Виконано</i>

Студент



Цимбаліста О.О.

Керівник роботи



Сас Л.С.

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

ВІДГУК

Наукового керівника, доктора економічних наук
Сас Людмили Степанівни

на дипломну роботу магістра 2-го курсу групи ОО-М2
Цимбалістої Ольги Олегівни

на тему “Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою
оподаткування та напрями її удосконалення”

Актуальність теми. Вагомим механізмом впливу на розвиток малого підприємництва завжди виступала у вітчизняній податковій системі спрощена система оподаткування, проте, враховуючи останні зміни та подальші очікування щодо майбутніх реформ, саме вона викликає занепокоєння в підприємців та розхитує і без того нестійке їх становище на ринку. Держава повинна вкрай обачно підходити до вирішення питань в сфері оподаткування, адже будь-які зміни можуть викликати погіршення умов ведення бізнесу та згортання господарської діяльності малих суб'єктів, котрі не витримують тиску з боку держави, що активно простежується в останній період. Все це зумовило актуальність обраної теми дослідження.

Мета дослідження. Метою магістерської роботи є вивчення теоретичних і практичних аспектів обліку й оподаткування суб'єктів малого бізнесу та розробити практичні рекомендації щодо удосконалення організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування.

Об'єктом дослідження обрано ПП «Надія-Будкомпані»

У першому розділі “Теоретичні засади організації обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування” розглянуто економічний зміст та значення малого підприємництва в розвитку економіки, сутність спрощеної системи обліку та оподаткування, організаційні засади їх функціонування, нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

У другому розділі “Організаційно-методичні аспекти обліку та оподаткування на ПП “Надія-Будкомпані” досліджено організацію обліку на малому підприємстві, розкрито методику обліку діяльності суб'єктів малого підприємництва за спрощеною системою оподаткування та випрацювано напрями удосконалення обліку на малому підприємстві.

У третьому розділі “Оптимізація процесу оподаткування суб'єктів малого підприємництва в системі регулювання розвитку малого бізнесу” охарактеризовано актуальні проблеми розвитку спрощеної системи оподаткування в Україні та шляхи її розвитку, розглянуто перспективи впровадження зарубіжного досвіду оподаткування малого бізнесу в умовах європейського напрямку розвитку України.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні положення роботи стосовно вдосконалення обліку на малому підприємстві доведені до рівня методичних розробок та прикладних рекомендацій і частково впроваджені в облікову практику на ПП “Надія-Будкомпані” с.Добротів (довідка № 2 від 20 листопада 2021р.)

Реалізація результатів дослідження: теоретичні та методологічні розробки, викладені в роботі, доповідались автором на міжнародній науково-практичній конференції «Перспективні форми організації господарської діяльності на селі»(м. Київ,2019 рік) та XII Міжвузівській науково-практичній студентській інтернет-конференції «Бориславські читання. Економіка ХХІ століття: національний та глобальний виміри» (м. Одеса,2021рік).За темою магістерської роботи опубліковано 2 наукові праці загальним обсягом 1,2 сторінки.

Загальний висновок: магістерська роботаЦимбалістої Ольги Олегівни на тему: “Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування та напрями її удосконалення” (наприкладі ПП “Надія-Будкомпані”) є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом відповідає вимогам МОН України, а її автор заслуговує на присвоєння освітнього рівня магістра за спеціальністю “Облік і оподаткування”.

Заслуговує оцінки “відмінно”.

Науковий керівник:д.е.н.,



проф. Сас Л.С.

“25” листопада 2021

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

магістра 2-го курсу групи ОО-М2

Цимбалістої Ольги Олегівни

на тему “Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування та напрями її удосконалення”

Актуальність теми. На даний час в Україні проблеми оподаткування підприємництва відносяться до найбільш гострих в економічному, соціальному і політичному контексті. Оподаткування відіграє важливу роль у процесі формування сприятливого клімату для розвитку малого бізнесу, який є важливим фактором мобільності економічних процесів. Особлива соціально-економічна роль малого бізнесу полягає в його здібності в кризових умовах створювати додаткові робочі місця без будь-якого фінансування з боку держави, розширювати самозайнятість населення, залучати в легальну економічну сферу кошти, що знаходяться поза банківською сферою, формувати конкурентне середовище і створювати середній клас.

Якість проведеного аналізу проблеми полягає в удосконаленні теоретичнихта обґрунтуванні методичнихаспектів обліку й оподаткування суб'єктів малого бізнесу.

Практична цінність висновків і рекомендацій полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані у діяльності ПП “Надія-Будкомпані”.

Загальний висновок: магістерська роботаЦимбалістої Ольги Олегівни на тему: “ Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системоюоподаткування та напрями її удосконалення” (наприкладі ПП “Надія-Будкомпані”) є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом відповідає вимогам МОН України, а її автор заслуговує на присвоєння освітнього рівня магістра за спеціальністю “Облік і оподаткування”.

Заслуговує високої позитивної оцінки.

Рецензент:

д.е.н., проф. Шеленко Д.І.

“25” листопада 2021

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

магістра 2-го курсу групи ОО-М2
Цимбалістої Ольги Олегівни

на тему “Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування та напрями її удосконалення”

Підприємства малого бізнесу займають значне місце у соціально-економічному розвитку держави. Рівень підприємницької активності обумовлює високі темпи розвитку економіки в країні та ефективність її функціонування. Впливове місце серед суб'єктів підприємництва займають підприємства малого бізнесу.

Питання організації бухгалтерського обліку є актуальними для підприємств будь-якої форми власності та розмірів. Проте актуальність дослідження проблемних моментів організації обліку підприємствами малого бізнесу обумовлено специфічними особливостями у застосуванні ними методів та прийомів бухгалтерського обліку.

На даний час підприємства малого бізнесу все більше відіграють важливу роль у зростанні національної економіки, сприяють розвитку внутрішньої конкуренції, ділової активності. Суб'єкти малого бізнесу характеризуються наявністю суттєвих переваг: можливість прийняття гнучких та оперативних управлінських рішень, підтримка зайнятості населення та створення робочих місць, необхідність невеликого обсягу початкових інвестицій для створення бізнесу, інноваційний характер господарської діяльності, виконання допоміжних функцій господарювання стосовно великих підприємств тощо.

Випускна робота присвячена дослідженню питань пов'язаних з організацією обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування та напрями її удосконалення. Розглянуто питання теоретичних засад організації обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування. Висвітлено організаційно-методичні аспекти обліку та оподаткування на ПП “Надія-Будкомпані”.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні положення роботи стосовно вдосконалення обліку на малому підприємстві доведені до рівня методичних розробок та прикладних рекомендацій і частково впроваджені в облікову практику на ПП “Надія-Будкомпані”.

Магістерська робота Цимбалістої Ольги Олегівни на тему: “Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування та напрями її удосконалення” виконана самостійно на високому науково-методичному рівні, у роботі наявні пропозиції щодо удосконалення організації обліку на ПП “Надія-Будкомпані”.

Вважаю що випускна робота виконана відповідно до вимог, які ставляться МОН України до такого виду наукових робіт, завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, має наукову і практичну цінність, а її автор заслуговує на відмінну оцінку та присвоєння освітнього рівня магістр за спеціальністю “Облік і оподаткування”.

Рецензент
директор ПП “Надія-Будкомпані”



В.Климко

РЕФЕРАТ

Дипломна робота містить 83 сторінок, таблиць 16, рисунків 15, додатків 2, список літератури з 55 найменувань.

НАЗВА ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

“Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування та напрями її удосконалення”

Предметом дослідження є методичні, теоретичні, організаційні та практичні положення з організації бухгалтерського обліку та оподаткування суб'єктів малого бізнесу та обґрунтування шляхів підвищення його ефективності.

Об'єктом дослідження виступає процес організації бухгалтерського обліку, в процесі обліку та оподаткування малого бізнесу за спрощеною системою оподаткування.

Мета дипломної роботи полягає в тому щоб дослідити практичні та теоретичні аспекти обліку, оподаткування суб'єктів малого бізнесу та розробити практичні рекомендації щодо удосконалення організації обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування.

Завданнями роботи є дослідити економічний зміст та значення малого бізнесу в розвитку економіки; розглянути сутність спрощеної системи обліку та оподаткування, організаційні засади їх функціонування; розглянути нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва; дати характеристику організації обліку на малому підприємстві; розглянути методику обліку суб'єктів малого підприємництва за спрощеною системою оподаткування; сформулювати напрями удосконалення обліку на малому підприємстві; виділити актуальні проблеми розвитку спрощеної системи оподаткування в Україні; запропонувати шляхи удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні; дослідити перспективи впровадження зарубіжного досвіду оподаткування малого бізнесу в умовах європейського напрямку розвитку України.

Методи дослідження. У процесі проведення дослідження використовувалися такі методи: синтезу і аналізу, системного підходу та наукової абстракції; системного, статистичного і економічного аналізу; логічного узагальнення; економіко-математичного моделювання; структурно-функціональний методи; статистичні методи.

У першому розділі “ Теоретичні засади організації обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування ” розглянуто економічний зміст та значення малого підприємництва в розвитку економіки, сутність спрощеної системи обліку та оподаткування, організаційні засади їх функціонування нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

У другому розділі “Організаційно-методичні аспекти обліку та оподаткування на ПП “Надія-Будкомпані ” досліджено організація обліку на малому підприємстві, методика обліку суб'єктів малого підприємництва за спрощеною системою оподаткування та напрями удосконалення обліку на малому підприємстві.

У третьому розділі “ Оптимізація процесу оподаткування суб'єктів малого підприємництва в системі регулювання розвитку малого бізнесу” охарактеризовано актуальні проблеми розвитку спрощеної системи оподаткування в Україні, шляхи удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні, а також розглянуто перспективи впровадження зарубіжного досвіду оподаткування малого бізнесу в умовах європейського напрямку розвитку України.

За результатами дослідження сформульовані рекомендації щодо удосконалення ведення обліку на досліджуваному підприємстві ПП «Надія-Будкомпані», комплекс заходів оптимізації балансу інтересів між малим бізнесом і державою, а також запропоновано модель оподаткування малого бізнесу та шляхи удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні.

Рік виконання дипломної роботи 2021

Рік захисту роботи 2021

Приватне підприємство «Надія-Будкомпані»
Україна, 78454, Івано-Франківська обл., Надвірняпський р-н, село
Добротів, вул. Українська, будинок 28А. Код СДРПОУ 33617347
19 листопада .2020р. №2

Державній екзаменаційній комісії
з присвоєння кваліфікації економіста за
освітнім рівнем магістра
(спеціаліста) за спеціальністю - —Облік і оподаткування
Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника

ДОВІДКА

видана Цимбалістій Ользі Олегівні про те, що виконані нею розробки в процесі дослідження на тему: Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування та напрями її удосконалення (на прикладі ПП «Надія-Будкомпані» с. Добротів) та сформульовані на підставі цього пропозиції щодо удосконалення методики обліку на малому підприємстві використані в обліковій політиці підприємства.

Директор



В.Климко

Головний бухгалтер



В. Климко

АНОТАЦІЯ

Цимбаліста О.О. “ Організація обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування та напрями її удосконалення (на прикладі ПП “ Надія-Будкомпані ”, с. Добротів) ”.– Рукопис

Дипломна робота на присвоєння кваліфікації економіста за освітнім рівнем магістра (спеціаліста) за спеціальністю – “ Облік і оподаткування ”. – Прикарпатський національний університет ім.. В. Стефаника, Івано-Франківськ. – 2021 р.

В дипломній роботі досліджено теоретичні питання, нові методологічні підходи та практичні рекомендації щодо вдосконалення обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування.

В роботі розглянуто теоретичні засади організації обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування, організаційно-методичні аспекти обліку та оподаткування на ПП “ Надія-Будкомпані ” та процес оптимізації оподаткування суб’єктів малого підприємництва в системі регулювання розвитку малого бізнесу.

Розроблено рекомендації щодо удосконалення ведення обліку на досліджуваному підприємстві ПП “ Надія-Будкомпані ”, комплекс заходів оптимізації балансу інтересів між малим бізнесом і державою, а також запропоновано модель оподаткування малого бізнесу та шляхи удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні.

Ключові слова: мале підприємство, система оподаткування, єдиний податок, бухгалтерський облік, держава, державна підтримка, зарубіжний досвід.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ 1. Теоретичні засади організації обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування	5
1.1. Економічний зміст та значення малого підприємництва в розвитку економіки	7
1.2. Сутність спрощеної системи обліку та оподаткування, організаційні засади їх функціонування	12
1.3 Нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва	18
Висновки до розділу 1	25
Розділ 2. Організаційно-методичні аспекти обліку та оподаткування на ПП “Надія-Будкомпані”	26
2.1. Організація обліку та оподаткування на малому підприємстві	27
2.2. Методика обліку суб'єктів малого підприємництва за спрощеною системою оподаткування	33
2.3. Напрями удосконалення обліку на малому підприємстві	43
Висновки до розділу 2	49
Розділ 3. Оптимізація процесу оподаткування суб'єктів малого підприємництва в системі регулювання розвитку малого бізнесу	52
3.1. Актуальні проблеми розвитку спрощеної системи оподаткування в Україні	52
3.2.Шляхи удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні....	60
3.3. Перспективи впровадження зарубіжного досвіду оподаткування малого бізнесу в умовах європейського напрямку розвитку України	66
Висноски до розділу 3	72
ВИСНОВКИ	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	78
ДОДАТКИ	84

ВСТУП

Малий бізнес як економічна категорія є основою ринкової економіки в розвинутих країнах світу. Саме малий бізнес сприяє активізації конкурентного середовища в державі. Низька фінансово-економічна ефективність є вагомим проблемою для ведення малого бізнесу в Україні. Актуальність досліджень проблем ведення малого бізнесу в Україні зумовлене необхідністю значних економічних зрушень в механізмі створення та ведення малого бізнесу в сучасних умовах. Для підприємств будь-яких розмірів та форми власності є важливим питання щодо організації бухгалтерського обліку. Проте актуальність дослідження проблемних моментів організації обліку підприємствами малого бізнесу обумовлено специфічними особливостями у застосуванні ними методів та прийомів бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік повинен організовуватись згідно до вимог чинного законодавства та особливостей господарської діяльності конкретного підприємства. Особливої актуальності набуває питання раціональної організації і методики бухгалтерського обліку відповідно до вимог системи управління підприємством в цілому.

Теоретико-методологічних засад оподаткування суб'єктів малого бізнесу наведено у працях таких вітчизняних дослідників, як О. Васирик, А. Гальчинській, З. Варналій, В. Завгородній, А. Гець, В.Крисуватий, С. Логвіновська, М. Крупка, І. Лютий, М. Кучерявенко, В. Люткевич, В. Литвиненко, В. Д. Веремчук. Але, недивлячись на великий науковий доробок сучасників, питання щодо особливостей використання у сфері малого бізнесу спрощеної системи оподаткування в умовах трансформації та мінливості законодавства України, а також питання щодо наукового визначення соціальної та економічної ефективності створення спеціальних режимів оподаткування для малого бізнесу в Україні, залишаються відкритими, що й визначає практичну сутність та актуальність вибраної теми дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є вивчення теоретичних та практичних аспектів обліку, оподаткування суб'єктів малого бізнесу та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування.

Для того щоб досягти мету дослідження потрібно поставити і вирішити такі теоретичні та практичні завдання:

- з'ясувати економічний зміст та значення малого бізнесу в розвитку економіки;
- розглянути сутність спрощеної системи обліку та оподаткування, організаційні засади їх функціонування;
- розглянути нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва;
- охарактеризувати організацію обліку на малому підприємстві;
- розглянути методику обліку суб'єктів малого підприємництва за спрощеною системою оподаткування;
- сформулювати напрями удосконалення обліку на малому підприємстві;
- виділити актуальні проблеми розвитку спрощеної системи оподаткування в Україні;
- запропонувати шляхи удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні;
- визначити перспективи впровадження зарубіжного досвіду оподаткування малого бізнесу в умовах європейського напрямку розвитку України.

Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку, в процесі обліку та оподаткування малого бізнесу за спрощеною системою оподаткування.

Предметом магістерської роботи є методичні, теоретичні, організаційні та практичні положення з організації бухгалтерського обліку та

оподаткування суб'єктів малого бізнесу та обґрунтування шляхів підвищення його ефективності.

Методи дослідження. Теоретичною основою кваліфікаційної роботи магістра є закономірності положення економічної теорії, податкового планування на підприємстві, наукові розробки зарубіжних та українських економістів з проблем податкового планування, нормативні та законодавчі акти. У процесі проведення дослідження використовувалися такі методи: синтезу і аналізу, системного підходу та наукової абстракції; системного, статистичного і економічного аналізу; логічного узагальнення; економіко-математичного моделювання; структурно-функціональний методи; статистичні методи.

Практичне значення отриманих результатів дослідження процесу обліку та оподаткування суб'єктів малого бізнесу полягає в узагальненні теоретичних підходів та можливостей впровадження зарубіжного досвіду обліку та оподаткування малих підприємств. Внесені пропозиції доцільно застосовувати у процесі покращення організації управління досліджуваним підприємством, у підвищенні фінансово-економічних знань його управлінського персоналу та у науково-навчальному процесі студентів з економічних предметів.

Апробація результатів дипломної роботи. Одержані результати дослідження оприлюднено на всеукраїнських та міжнародних конференціях, зокрема: на Сімнадцятому Конгресі вчених економістів-аграрників та міжнародної науково-практичної конференції “Перспективні форми організації господарської діяльності на селі” (м.Київ,2019 рік), XII Міжвузівської науково-практичної студентської інтернет-конференції “Браславські читання. Економіка XXI століття: національний та глобальний виміри” (м. Одеса,2021рік).

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, який включає 55 найменувань. Загальний обсяг

магістерської роботи становить 83 сторінок друкованого тексту. Робота містить: 16 таблиць, 15 рисунків та 2 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ЗА СПРОЩЕНОЮ СИСТЕМОЮ ОПОДАТКУВАННЯ

1.1. Економічний зміст та значення малого підприємництва в розвитку економіки

Одним з найбільш перспективних напрямів створення конкурентного середовища на ринку є розвиток малого підприємництва. Сьогодні цілком очевидно, що успіх ринкових перетворень великою мірою визначатиметься тим, як вдасться реалізувати потенціал малого підприємництва, цього динамічного і мобільного сектору економіки.

Практика і досвід країн світу показують, що однією з найбільш важливих ознак ринкової економіки є взаємодія та існування багатьох дрібних, середніх та великих підприємств, а також їх оптимальне співвідношення. Мале підприємство є одним з найбільш динамічних елементів господарства народу, який змінюється постійно [1].

Набутий власний досвід, позитивні результати розвитку малого підприємництва в країнах, які пройшли етап реформування економічних систем, показують, що воно є одним із засобів усунення диспропорцій на окремих товарних ринках, сприяє створенню додаткових робочих місць і скорочення безробіття, активізації інноваційних процесів, розвитку конкуренції, швидкого насичення ринку товарами та послугами.

А малий бізнес за допомогою підтримки держави та інших умов є потенційно гнучкий, інноваційний та витратоефективний, та має достатній професійний рівень та підприємницький досвід [2].

Однією з властивостей сучасного етапу розвитку економіки є становлення і подальше вдосконалення змішаної економіки ринку. Ринковий тип економіки є найбільш перспективним, оскільки це конкурентний спосіб координації процесів у економіці та прийняття рішень у межах економічних

систем. Він є найкращим для тих країн у яких є проблеми щодо вибору способу соціального розвитку та економічного.

Одними з переваг сучасної економіки ринків є раціональне та ефективно застосування виробничих ресурсів, конкурентність, динамізм, високі властивості адаптації у науково-технічному прогресі.

Механізм ринкового господарювання дає змогу самостійного економічного вибору, взаємоузгодженість інтересів суб'єктів ринку, реалізацією та особисту економічну зацікавленість. Також важливими ознаками економіки ринку є мобілізація особистої ініціативи суб'єкта господарювання, та реалізація потенціалу підприємства. Отже, малий бізнес є рушійною силою у соціальному та економічному розвитку [2].

Малий бізнес виступає як органічний елемент структури ринкової економіки. Даний сектор економіки логічно та історично відіграв важливу роль у необхідності передумови побудови ринкового середовища. Оскільки він був вихідною та первинною формою господарювання ринків у вигляді дрібного виробництва.

Тому дрібнотоварний бізнес зіграв утворюючу та структурну роль в історії запровадження економіки типу конкурентно-ринкового. Дана специфіка, а також нетипове функціональне значення малого бізнесу набуває важливого значення для тих країн, які відтворюють свою ринкову систему економіки. На перехідному етапі України в число найперших заходів у реформування її економіки є відродження малого бізнесу, оскільки він має здатність до структуроутворення ринку [3].

Мале підприємство, середнє та велике органічно взаємодоповнюються та співіснують в структурі змішаної сучасної економіки. Але мале підприємство на відміну від великого і середнього, є вихідним, а також найбільш численним, саме тому і виступає найбільш поширеним сектором в економіці. Між цими трьома видами підприємства існують певні відмінності, які зумовлені різними рівнями розподілу праці в суспільстві, усупільнення виробництва та характером спеціалізації, а також вибором технологічного

типу процесу виробництва.

Також варто зазначити, що з самого початку підприємницьку діяльність розглядали лише з позиції здійснення комерційної діяльності або виробничої.

Однак для більш глибокого розуміння сутності досліджуваного явища пропонуємо здійснити аналіз основних підходів до трактування поняття “мале підприємництво” (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Основні підходи до трактування поняття “мале підприємництво”

№	ПІБ автора	Рік	Сутність поняття
1.	О. Гетьман	2012	мале підприємництво – це самостійна господарська діяльність малих підприємств та громадян-підприємців, яка ведеться з метою отримання прибутку [5].
2.	О. Білорус	2014	мале підприємництво – це особливий підвид підприємництва, що полягає у створенні практичній реалізації нового економічного процесу або здійсненні особливого внеску у вже існуючий економічний процес, пов'язаний із підприємницькою діяльністю громадян – фізичних осіб та з функціонуванням малих підприємницьких структур різних форм власності та організаційно-правових форм з метою отримання прибутку за умови особистої зацікавленості суб'єкта підприємництва в ній і необхідності задоволення при цьому певних потреб суспільства [6].
3.	Н. Волощук	2015	мале підприємництво є особливим видом господарської діяльності з врахуванням творчих здібностей підприємця та інноваційних підходів, що базується на самозайнятості підприємців та членів його родини, власному ризику і майновій відповідальності, спрямований на отримання прибутку та за певними критеріями визначений чинним законодавством [7].
4.	О. Матусова	2016	мале підприємництво – сектор регіональної економіки, в якому функціонують суб'єкти підприємницької діяльності різних організаційно-правових форм, що здійснюють самостійну, інноваційну, систематичну, на власний ризик господарську діяльність з метою отримання економічного і соціального ефекту [8].
5.	О. Черняєва та А. Гриненко	2017	під малим підприємництвом розуміється не тільки цілеспрямована підприємницька діяльність фізичної чи юридичної особи, що пов'язана з підвищенням ризиком, заснована на використанні інноваційної ідеї, основною метою якої є максимізація прибутку за рахунок виробництва і продажу товарів, виконання різних робіт і надання різноманітних послуг з обов'язковим дотриманням норм законодавства, а також відповідність критеріям віднесення до малого підприємництва [9].

Джерело: сформоване автором

Зробивши аналіз основних підходів вчених щодо визначення поняття малий бізнес, можемо запропонувати власне визначення.

Мале підприємництво – це систематична, ініціативна, самостійна господарська діяльність фізичних осіб, яка здійснюється на їх ризик з метою одержання прибутку.

В загальному, це будь-яка діяльність (комерційна, страхова, виробнича, фінансова) зазначених суб'єктів, яка призначена для реалізації особистого економічного інтересу. Малий бізнес здійснюється за допомогою створення розгалуженої системи малих підприємств.

Мале підприємство – це економічний та організаційний вид підприємств, які відповідно до Господарського кодексу поділяють за показником кількості працівників із напрямком за сферами діяльності.

В залежності від виду або галузі до малих підприємств відносять підприємства з кількістю працівників до 50 осіб . Верховна Рада України прийняла ЗУ “ Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні ”. Згідно з даним законом суб'єктами малого бізнесу є:

- фізичні особи, які зареєстровані в встановленому законом порядку як підприємці, у яких середня кількість робітників за календарний рік не більше ніж 50 осіб та річний дохід від ведення діяльності не більший ніж 10 млн. євро (з урахуванням курсу Національного банку України);

- юридичні особи - суб'єкти будь-якої форми власності, у яких середня чисельність працівників за календарний рік не більша ніж 50 осіб, а також річний дохід від діяльності не більший 10 мільйонам євро, який визначений Національним банком України за середньорічним курсом [4].

Середня кількість працівників розраховується з урахуванням усіх робітників, у тому числі і тих, що працюють за сумісництвом та договорами, а також робітників філій, відокремлених підрозділів, відділень, та представництв.

Лише у державах які розвиваються, за оцінками експертів Світового банку, налічується близько 50 тлумачень поняття малого бізнесу. Кожна країна застосовує різні класифікаційні критерії віднесення бізнесу до розряду

малого.

Значення та суть малого підприємства полягає у тому, що воно є одним із провідних секторів економіки ринків, визначає як розвивається економіка, є основою дрібнотоварного виробництва, вивчає якісні характеристики та структуру ВВП; вільний ринковий вибір; забезпечує нові робочі місця, реалізацію інновацій, а також має велику мобільність та раціональні форми управління; сприяє розвитку конкуренції, послабленню монополізму; створює новий соціальний вид підприємців-власників [5].

Значення малого бізнесу та його роль в економічному розвитку насамперед полягає у тому, що :

- бізнес та підприємство є важелем зміни економічної структури. Для підприємців спонукальним мотивом є здатність отримання прибутку. Вони зазвичай концентрують свої дії на розвитку напрямів які є перспективними для господарської діяльності, віддача від яких призводить до перевернення середніх показників;

- розвиток малого бізнесу спонукає до створення сприятливого клімату для конкуренції. При освоєнні перспективних виробництв, підприємці можуть сприяти на оновлення технологічної бази та асортименту продукції, покращуючи господарську активність, підтримуючи конкуренцію на існуючому ринку;

- малий бізнес в країнах які мають розвинену економіку став каталізатором розвитку економіки. Такий своєрідний прискорювач має значний вплив на структурну перебудову в економіці; стимулювання інвестиційної діяльності; зростання обсягів надання послуг та виробництва; прискорення економічного розвитку економіки; збільшення рівня пропонування та попиту;

- малий бізнес сприяє раціональному застосуванню ресурсів та їх економії. Діяльність кожного підприємця сильно пов'язана з господарським ризиком. Тому ця причина є потужним стимулом для економії ресурсів, вимагає від кожного підприємця конкретного аналізу рентабельності

проектів, відповідного ставлення до інвестицій, прийнятті на роботу працівників, раціонального використання ресурсу та забезпечує стимули які призводять до високоефективної праці. Здебільшого населення яке має свій бізнес і завдяки цьому більші спонукальні мотиви, краще зацікавлені в продуктивній і якісній праці, ніж наймані робітники. Такий феномен власної праці для отримання власного зиску призводить до виграшу загалом економіки. Особливості підприємницької діяльності та ділові якості підприємців найкраще виявляються на рівні середніх підприємств та малих [5].

Мале підприємництво має в собі велике смислове навантаження: тому що воно створює дух і середовище підприємництва, без яких ринкова економіка неможлива, забезпечує потрібну мобільність на ринку, формує глибоку кооперацію і спеціалізацію, без яких висока ефективність неможлива.

1.2. Сутність спрощеної системи обліку та оподаткування, організаційні засади їх функціонування

Більшість практиків та науковців на сьогоднішній день ставлять під сумнів доцільність використання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Внаслідок невизначеного законодавчого регулювання, створюються умови які сприяють на уникнення оподаткування. Однак українське законодавство постійно вдосконалюється і розвивається, ухвалюються нові нормативні акти, які зобов'язані детальніше регулювати всі правовідносини цієї сфери.

Відповідно до ПКУ, спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це особливий механізм стягнення податків та зборів, що передбачає заміну сплати деяких податків та зборів, встановлених у статті 297 даного Кодексу, на сплату єдиного податку на умовах та порядку, визначених даною главою, з одночасним здійснення спрощеного обліку та звітності [3].

Фізичні особи та юридичні можуть самостійно вибрати спрощену систему оподаткування.

У статті 298 ПКУ наведено порядок переходу та вибору спрощеної системи оподаткування, а також причини відмови від даної системи.

Стаття 291.5. ПКУ наведено сфери діяльності які надають право суб'єктам господарювання стати платником єдиного податку.

Стаття 292 ПКУ наведено склад платників єдиного податку та порядок визначення прибутків.

Стаття 292.3 наведена інформація для фізичних осіб-підприємців, які одержують дохід який був отриманий протягом звітного періоду у грошовій формі [3].

В Україні існує 4 групи платників єдиного податку, які класифікують на основі таких критеріїв (п. 4 ст. 291 ПКУ) (табл 1.2).

Таблиця 1.2

Групи платників єдиного податку в Україні

Група платників єдиного податку	ОПФ	Дозволена кількість працівників	Річний дохід, грн.	База нарахування	Ставка
1 група	ФОП	0	1 002 000 грн	Прожтковий мінімум для працздатних осіб	10%
2 група	ФОП	< 10	5 004 000 грн	Мінімальна заробтіння плата	20%
3 група	ФОП, юрид. особа	Не обмежено	7 002 000 грн	Дохід	5% 3% + ПДВ;
4 група	ФОП, юрид. особа	Не обмежено	Частка с/г товаровиробництва за минулий податковий (звітний) рік >75%	Нормативна грошова оцінка одного сільськогосподарських угідь	Залежить від типу (категорії) земель, їх розміщення

Джерело: Податковий кодекс України

Суб'єкти господарювання, які використовують спрощену систему поділяються на такі групи:

Перша група: обсяг доходу не повинен бути більший ніж 1 002 000 грн. У цій групі фізичних осіб підприємців не використовують допомогу найманих осіб, а також ці підприємці здійснюють роздрібний продаж. Ставки єдиного податку для платників першої групи нараховуються у вигляді відсотків [3].

До другої групи відносять фізичних осіб підприємців, які здійснюють діяльність по реалізації послуг, при умові що на протязі календарного року мають відповідати таким критеріям:

- використання праці найманих осіб не має перевищувати 10 особам;
- їхній дохід немає перевищувати 5 004 000 грн.

До третьої групи належать фізичні особи-підприємці, у яких кількість осіб, які працюють не обмежена, та юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 7 002 000 грн

До четвертої групи відносять юридичних осіб, величина ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та земель водного фонду залежить від виду земель, їх розташування і встановлюється (у відсотках бази оподаткування) [3] .

Згідно із Законом №533-IX майже всі фізичні особи-підприємці з 01.01.2022 р., які проводять розрахункові операції, зобов'язані використовувати РРО/ПРРО незалежно від обсягу доходів та сфери діяльності. Тільки до фізичних осіб-підприємців 1 групи буде встановлено виключення. Вони не використовують РРО/ПРРО [10].

Перехідний період діє з 01.01.2021 р. по 01.01.2022 р.. У табл. 1.2 розглянемо етапи обов'язкового застосування РРО. На сьогодні можуть не використовувати РРО платники єдиного податку 2 та 4 груп (ФОП), у яких обсяг доходу протягом календарного року не повинен перевищувати 220 розмірів мінімальної заробітної плати на початок такого звітного року (1320000 грн), незважаючи від обраної сфери діяльності, але крім тих, які:

- реалізують побутові товари які є технічно складні, і потребують гарантійного ремонту;
- реалізацію виробів медичного призначення, лікарських засоби та надання у сфері охорони здоров'я платних послуг;
- реалізацію побутових та ювелірних виробів, які зроблені з дорогоцінного каміння, дорогоцінних металів, напівдорогоцінного каміння (табл.1.3.).

Таблиця 1.3.

Фізичні особи підприємці які повинні використовувати РРО

31 січня 2021 р.	31 січня 2022 р.
– є платниками єдиного податку 2-4 групи, у яких обсяг доходу протягом календарного року не повинен перевищувати 220 розмірів мінімальної заробітної плати на початок такого звітного року (1320000 грн), – реалізують побутові товари які є технічно складні, і потребують гарантійного ремонту надають платні – реалізацію виробів медичного призначення, лікарських засоби та надання у сфері охорони здоров'я платних послуг – реалізацію побутових та ювелірних виробів, які зроблені з дорогоцінного каміння, дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння напівдорогоцінного каміння	– використовують ВСІ платники єдиного податку 2,3,4 груп

Джерело: сформовано на основі [10]

Подолання кризових явищ в економіці України та заохочення до детінізації малого бізнесу викликало необхідність створення спрощеної системи оподаткування в Україні. Проводячи підприємницьку діяльність, малому бізнесу потрібно сплачувати соціальні внески та податки, здійснювати бухгалтерський облік та здавати звітність щодо фінансових результатів своєї роботи на рівні інших суб'єктів господарювання, що для багатьох є з них занадто обтяжливо. Її поява стала між суб'єктами господарювання та державою компромісом, значення якого було отримання відносно невеликих сум податку в обмін на прозору легальну діяльність найбільшого сектору економіки. Також, важливою підтримкою для малого підприємства стало спрощення форм звітності та обліку, що сприяє значному зменшенню витрат обліку.

Одним із основних шляхів державної підтримки малого підприємства в Україні є створення зручного податкового середовища через використання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Протягом перших років її застосування було досягнуто валякий прогрес у розвитку малого підприємства. У суб'єктів господарювання в Україні велику зацікавленість викликає сучасна спрощена система. Її використання надає ряд переваг суб'єктам малого бізнесу. Але є і певні недоліки, що, у свою чергу, зменшують ефективність єдиного податку, деформують завдання та цілі його впровадження [11].

Ефективне сприяння мінімізації податкового зобов'язання платників є основною перевагою спрощеної системи оподаткування. У платників які використовують різні системи оподаткування існує велика різниця суми податків з однакового доходу платників. Це задовольняє інтереси платників єдиного податку і є для них перевагою, проте ставить під сумнів виконання принципу соціальної справедливості, так як фізичні особи, діяльність яких істотно не відрізняється і вони мають відносно однаковий рівень доходу зобов'язані сплачувати кардинально різні суми податкового зобов'язання.

Також, спрощена система оподаткування допомагає зниженню податкового навантаження на оплату праці. Це створює вигоду для суб'єктів господарювання, чого не скажеш про ефект для держави. За допомогою такої переваги можна створювати різноманітні шляхи уникнення від оподаткування. Насамперед поширюється явище “ зарплати в конвертах ”. Це суперечить повноті нарахування та сплати податків, а також негативно впливає на дохідну частину бюджету держави [11].

Звідси і впливає одна із головних проблем використання спрощеної системи оподаткування: перенесення податкового тягара на фізичних осіб або інших суб'єктів господарювання які застосовують загальну систему оподаткування. Держава останнім часом також робить певні кроки для удосконалення для підприємців спрощеної системи оподаткування. Проте законодавство України на сьогодні з цього приводу має високу динамічність

та є нестабільним. Існування невизначеності в даному питанні призводить до створення низки нових проблем, які негативно впливають на діяльність малого підприємництва та стримують його розвиток. Державні інтереси найперше зводяться до фіскальної функції єдиного податку.

Спрощена система оподаткування в інтересах підприємців має передбачати простоту визначення розміру податкового зобов'язання та податкової бази, мінімізацію реєстраційних процедур до рівня, який буде доступний пересічним фізичним особам-підприємцям. Тому, є нагальна потреба подальшої розробки напрямів реформування чинної спрощеної системи оподаткування, які дозволять збалансувати підприємницькі інтереси та держави, – допоможуть розвитку малого бізнесу в Україні і водночас збільшать податкові надходження до місцевих бюджетів [12].

Переваги переходу до спрощеної системи оподаткування криються у менш трудомісткому процесі створення та подання річної фінансової звітності, у збільшенні з боку податкових органів прозорості, у зменшенні податкового навантаження, за рахунок об'єднання усіх податків в єдиний (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Основні переваги та недоліки використання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності в Україні

Переваги спрощеної системи оподаткування	Недоліки спрощеної системи оподаткування
– під час реєстрації платника податку спрощення порядку процедури; – спрощене використання поточного бухгалтерського обліку; – спрощення розрахунків, які пов'язані з знаходженням суми податку; – єдина форма звітності – визначення суми сплати єдиного податку суб'єктом малого підприємства; – звільнення від сплати багатьох податків та інші. – надання права для вільного вибору сплати ПДВ;	– існує низька фіскальна ефективність; – представники великого бізнесу з метою оптимізації податкових зобов'язань доволі часто застосовують спрощену систему оподаткування та інші. – суми єдиного податку прив'язані до розміру мінімальної зарплати, а це створює ряд ризиків для суб'єктів господарювання;

Джерело: сформовано автором

Тому, розглянувши особливості державної підтримки малого підприємства в Україні за допомогою спрощеної системи звітності та обліку, можна зробити висновок, що дана система своє призначення здійснила. Однак її використання на сьогодні викликає багато суперечностей.

Це зумовлено дисбалансом задоволення інтересів держави та суб'єктів господарювання, які використовують спрощену систему оподаткування.

Сучасну систему оподаткування потрібно узгодити з пріоритетами політики держави у економічно-соціальному розвитку держави, на цьому етапі її розвитку, сформувати робочу групу, яка постійно діятиме і вирішуватиме питання удосконалення системи оподаткування та виявлення недоліків малого бізнесу, удосконалити методи адміністрування єдиного податку на відкриту, ефективну та підзвітну суспільству систему [12].

В цей же час буде доцільно збільшити відповідальність за порушення норм законодавства платникам єдиного податку. Вирішення вищенаведених проблем може здійснюватися тільки за умови досягнення балансу між підприємницькими інтересами та державними.

1.3 Нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Будь-який суб'єкт господарювання відповідно до українського законодавства створює і здійснює свою подальшу господарсько-фінансову діяльність. В багатьох державах малий бізнес займає виживе місце у національній економіці, забезпечуючи, іноді, більшу частку ВВП, ніж холдингові компанії, корпорації та інші великі підприємства.

Складна економічна ситуація яка є в Україні потребує активізації розвитку малого підприємства. Оскільки саме даний сектор економіки швидко реагує на зміни та характеризується мобільністю, а також є суттєвою складовою при наповненні бюджетів різних рівнів, здатен сприяти розвитку

конкуренції, створювати нові робочі місця, забезпечувати залучення інвестицій тощо. Основним завданням податкової політики в державі на сьогодні залишається формування умов для становлення малого бізнесу, які сприятимуть подальшому розвитку підприємницької діяльності, створенню конкурентного середовища, збільшенню надходжень до бюджету, та усуненню схем зловживання у сфері нарахування і сплати податків.

Вітчизняні суб'єкти господарювання створюють і здійснюють свою господарсько-фінансову діяльність відповідно до українського законодавства. Сьогодні є актуальним питання державної підтримки, відповідного нормативно-правового забезпечення, оподаткування, спрощення вимог до ведення бізнесу і складання звітності, оскільки малий бізнес відіграє важливу роль у економіці України. Від цілісної та взаємоузгодженої нормативно-правової бази залежить ефективний розвиток малого бізнесу. В Україні, наразі, підприємницьку діяльність з обліково-методологічної та нормативно-правової точок зору регулюють законодавчі документи, призначення та види яких зображено у табл. 1.5.

Таблиця 1.5

**Правові документи, які регулюють організацію
бухгалтерського обліку на малому бізнесі**

Тип нормативного документа	Використання
Господарський Кодекс України (ГКУ)	Визначає критерії віднесення та типи суб'єктів підприємницької діяльності (СПД)
Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”	Виділяє критерії віднесення (типи СПД аналогічні ГКУ та типи СПД, а критерії віднесення дещо різні)
Податковий Кодекс України (ПКУ)	Характеризує дозволену систему оподаткування (сплата єдиного податку “загальну” чи “спрощену”)
П(С)БО 25 “Фінансовий звіт суб'єкт малого підприємництва”	Характеризує вид фінансового звіту СПД (або спрощений фінансовий звіт за формою 1-мс, 2-мс або фінансовий звіт за формою 1-м та 2-м)
Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (№720)	Характеризує сутність регістрів бухгалтерського обліку (відомості обліку господарських операцій журнали обліку господарських операцій)

Джерело: сформовано автором

Підприємництво – це самостійна, систематична, ініціативна, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання з метою досягнення соціальних і економічних результатів з метою отримання прибутку [1].

Діяльність на власний ризик і невизначеність економічної та політичної ситуації в Україні – з одного боку є факторами, які заставляють бізнес бути дієвим, маневрним, гнучким, а з іншого боку зменшують темпи розвитку малого підприємства.

Практика зарубіжних країн показує, що мале підприємство значно впливає на показники розвитку економіки країни, тому що дає нові робочі місця, забезпечує надходження до бюджету, проводить діяльність на сегментах ринку, де великий бізнес важко пристосовується. Беручи до уваги такі чинники, зарубіжні країни сприяють розвитку малого бізнесу за допомогою спеціальних режимів оподаткування, спрощення порядку реєстрації, кредитування згідно пільгових умов, іншу фінансову підтримку та інформаційну.

Підтримка малого бізнесу в Україні гарантується законом “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні”. Таким чином, держава гарантує інформаційну, фінансову, консультаційну підтримку, у тому числі підтримку інновацій, промислового виробництва і науки, підтримку суб'єктів малого і середнього підприємництва, які здійснюють експортну діяльність, підтримку у сфері перепідготовки, підготовки і підвищення кваліфікації кадрів ведення бізнесу та управлінських кадрів [4].

Найбільш ваговою в більшості випадків є фінансова підтримка для бізнесменів-початківців, яка надається в Україні за рахунок місцевих та державних бюджетів. Основні види фінансової державної підтримки є:

– часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію проектів суб'єктів малого і середнього підприємництва;

- часткова компенсація платежів за користування гарантіями та факторингових, лізингових платежів;
- надання поруки та гарантії за кредитами суб'єктів малого і середнього підприємництва;
- надання кредитів, а також мікрокредитів, для відкриття власної справи і її ведення;
- надання на впровадження і придбання нових технологій позик;
- компенсація видатків на розвиток кооперації між суб'єктами малого і середнього підприємництва та великими підприємствами;
- фінансова підтримка впровадження екологічно чистих та енергозберігаючих технологій;
- інші види не забороненої законодавством фінансової державної підтримки [4].

Лише ті суб'єкти малого і середнього підприємництва, які відповідають критеріям, встановленим Господарським Кодексом України можуть розраховувати на таку підтримку.

Також наразі проблемним питанням є нормативні вимоги щодо класифікації суб'єктів підприємницької діяльності. Так, ГКУ визначає види суб'єктів підприємницької діяльності – це суб'єкти мікропідприємництва, малого, середнього та великого, а також критерії віднесення суб'єктів господарювання до відповідного виду залежно від доходів від будь-якої діяльності за рік та кількості працюючих [1].

Відповідно до ГКУ: суб'єктами мікропідприємництва є фізичні особи-підприємці та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форм власності, у яких середня кількість працівників за календарний рік не більше ніж 10 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму 2 мільйонам євро, яка визначена за середньорічним курсом Національного банку України [1].

До суб'єктів малого підприємництва застосовуються ті самі вимоги, тільки середня кількість працівників не повинна бути більша ніж 50 осіб, а річний дохід– 10 мільйонів євро.

Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, до критеріїв для поділу підприємств на мікро-, малі, середні та великі крім річної суми чистого доходу від реалізації товарів, послуг, робіт та середньої кількості працівників додає ще балансову вартість активів (табл.1.6).

Таблиця 1.6

Критерії поділу підприємств згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

Тип підприємства	Критерії		
	Балансова вартість активів	Чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг	Середня кількість працівників
Мікропідприємство	До 350 тис. євро	До 700 тис. євро	До 10 осіб
Мале підприємство	До 4 млн. євро	До 8 млн. євро	До 50 осіб
Середнє підприємство	До 20 млн. євро	До 40 млн. євро	До 250 осіб
Велике підприємство	Понад 20 млн. євро	Понад 40 млн. євро	Понад 250 осіб

Джерело: ЗУ “Про бухгалтерський облік та фінсову звітність в Україні”

Тому бачимо, що вимоги до середньої кількості робітників у вищенаведених законодавчих документах збігаються, з показниками доходу і різняться як за сумою, так і сутністю. Згідно з законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” дотримання критеріїв перевіряється на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному. При цьому потрібно відповідати двом з трьох критеріїв [2].

Склад фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу визначає П(С)БО 25 “Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва”. Згідно цього положення (стандарту) звітністю є:

– спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (форми 1- мс та 2-мс), який складаються юридичні особи та мікропідприємці,

які згідно до податкового законодавства ведуть спрощений бухгалтерський облік витрат та доходів;

– представники іноземних суб'єктів господарської діяльності та інші суб'єкти малого підприємництва складають фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (форми 1 -м та 2-м) [13].

Звіти які були наведені вище відрізняються між собою кількістю статей, які потрібно розкрити. Показником первісної вартості активів є сума активу балансу (р. 1300 ф. 1-мс, 1-м), а сума чистого доходу (у р. 2000 ф. 2-мс, 2-м) – це дохід за мінусом знижок, доходів, що належать комітентам за договорами, вартості повернутих скоріше проданих товарів, та зборів і податків.

ПКУ регламентуються види зборів і податків. Також даний Кодекс дає право суб'єктам малого бізнесу обирати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності – це особливий механізм справляння зборів і податків, що встановлює заміну сплати окремих зборів і податків на сплату єдиного податку з одночасним веденням спрощеної звітності та обліку [3].

Платники податків для цілей оподаткування зобов'язані вести облік витрат, доходів та інших показників, які пов'язані з визначенням податкових зобов'язань та об'єктів оподаткування, на підставі реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, первинних документів, інших документів, які пов'язані з сплатою і обчисленням зборів і податків, які ведуться згідно з законодавством.

Платник податку на прибуток для розрахунку об'єкта оподаткування застосовує дані фінансової звітності та бухгалтерського обліку щодо витрат та доходів, фінансового результату до оподаткування [3].

Суб'єкти малого підприємництва не розкривають у фінансовому звіті інформацію щодо сукупного доходу. Також, суб'єкти мікропідприємництва можуть: не створювати надходження наступних платежів і витрат, а показувати такі витрати в періоді їх фактичного понесення; обліковувати тільки за первісною вартістю необоротні активи без урахування зменшення

переоцінки та корисності до справедливої вартості; до підсумку балансу включати поточну дебіторську заборгованість за її фактичною сумою.

В реєстрах бухгалтерського обліку суб'єкти малого бізнесу, які застосовують спрощений облік витрат і доходів та які не зареєстровані платниками податку на додану вартість, без застосування подвійного запису можуть систематизувати інформацію, яка міститься у прийнятих до обліку первинних документах. Також зведені до мінімуму форми реєстрів бухгалтерського обліку малих підприємств [3].

Згідно з методичними рекомендаціями № 720: для складання фінансового звіту достатньо згрупувати окремо операції з обліку активів, зобов'язань і капіталу, витрат, доходів. Якщо потрібно, також можна використовувати виготовлені самостійно додаткові реєстри [14].

Основною метою використання методів спрощеного оподаткування, звітності і обліку є дерегулювання в області звітності та податкового обліку, що відрізняються надмірними складністю і обсягами. Кожен з методів цілеспрямований на створення більш прозорих і простих процедур стягнення податків, а також зменшення податкового адміністрування. В звичайному розумінні це не пільговий режим оподаткування, оскільки для багатьох платників податків, які використовують спрощені методи, обсяг податкових зобов'язань не зменшився, а відбулося спрощення процедур і зменшення обсягу звітності і обліку.

Отже, вітчизняні вимоги до складання звітності і ведення бізнесу, є досить лояльними, на нашу думку, на даний час немає плати за початкову реєстрацію бізнесу (адміністративний збір стягується тільки за внесення змін в скоріше зареєстровані дані), запроваджено принцип екстериторіальності реєстрації в межах України (дозвіл використання реєстрації у будь-якого державного реєстратора, не залежно від місця розташування підприємця), який повинен сприяти розвитку малого бізнесу в державі.

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретичних засад організації обліку на малому підприємстві за спрощеною системою оподаткування дає можливість зробити наступні висновки.

1. Малий бізнес в Україні виступає як органічний елемент структури ринкової економіки. Даний сектор економіки логічно та історично відіграв важливу роль у необхідності передумови побудови ринкового середовища. Оскільки він був вихідною та первинною формою господарювання ринків у вигляді дрібного виробництва.

2. Значення та суть малого підприємства полягає у тому, що воно є одним із провідних секторів економіки ринків, визначає як розвивається економіка, є основою дрібнотоварного виробництва, вивчає якісні характеристики та структуру ВВП; вільний ринковий вибір; забезпечує нові робочі місця, реалізацію інновацій, а також має велику мобільність, та раціональні форми управління; сприяє розвитку конкуренції, послабленню монополізму; створює новий соціальний вид підприємців-власників.

3. Значення малого бізнесу та його роль в економічному розвитку насамперед полягає у тому, що :

– бізнес та підприємство є важелем зміни економічної структури. Для підприємців спонукальним мотивом є здатність отримання прибутку. Вони зазвичай концентрують свої дії на розвитку напрямів які є перспективними для господарської діяльності, віддача від яких призводить до перевершення середніх показників;

– розвиток малого бізнесу спонукає до створення сприятливого клімату для конкуренції. При освоєнні перспективних виробництв, підприємці можуть сприяти на оновлення технологічної бази та асортименту продукції, покращуючи господарську активність, підтримуючи конкуренцію на існуючому ринку;

4. В Україні для суб'єктів малого підприємництва передбачено вибір двох систем оподаткування: спрощеної та звичайної. Фізичні особи та

юридичні можуть особисто систему оподаткування.

У статті 298 ПКУ наведено порядок переходу та вибору спрощеної системи оподаткування, а також причини відмови від даної системи.

Стаття 291.5. ПКУ наведено сфери діяльності які надають право суб'єктам господарювання стати платником єдиного податку.

Стаття 292 ПКУ наведено склад платників єдиного податку та порядок визначення прибутків.

Стаття 292.3 наведена інформація для фізичних осіб-підприємців, які одержують дохід, який був отриманий протягом звітного періоду у грошовій формі.

5. Від цілісної та взаємоузгодженої нормативно-правової бази залежить ефективний розвиток малого бізнесу. В Україні, наразі, підприємницьку діяльність з обліково-методологічної та нормативно-правової точок зору регулюють законодавчі документи, ГКУ, П(с)БО, ПКУ, МСФЗ.

6. Вітчизняні вимоги до складання звітності і ведення бізнесу, є досить лояльними, на нашу думку, на даний час немає плати за початкову реєстрацію бізнесу (адміністративний збір стягується тільки за внесення змін в скоріше зареєстровані дані), запроваджено принцип екстериторіальності реєстрації в межах України (дозвіл використання реєстрації у будь-якого державного реєстратора, не залежно від місця розташування підприємця), який повинен сприяти розвитку малого бізнесу в державі.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НА ПП “НАДІЯ-БУДКОМПАНІ”

2.1. Організація обліку та оподаткування на малому підприємстві

Дослідження організаційно-методичних аспектів обліку і оподаткування малих підприємств здійснювалося на прикладі ПП “Надія-Будкомпні”.

Основними сферами діяльності ПП “Надія-Будкомпні” є будівельні та будівельно-монтажні роботи, детальніше розглянемо на (рис.2.1).

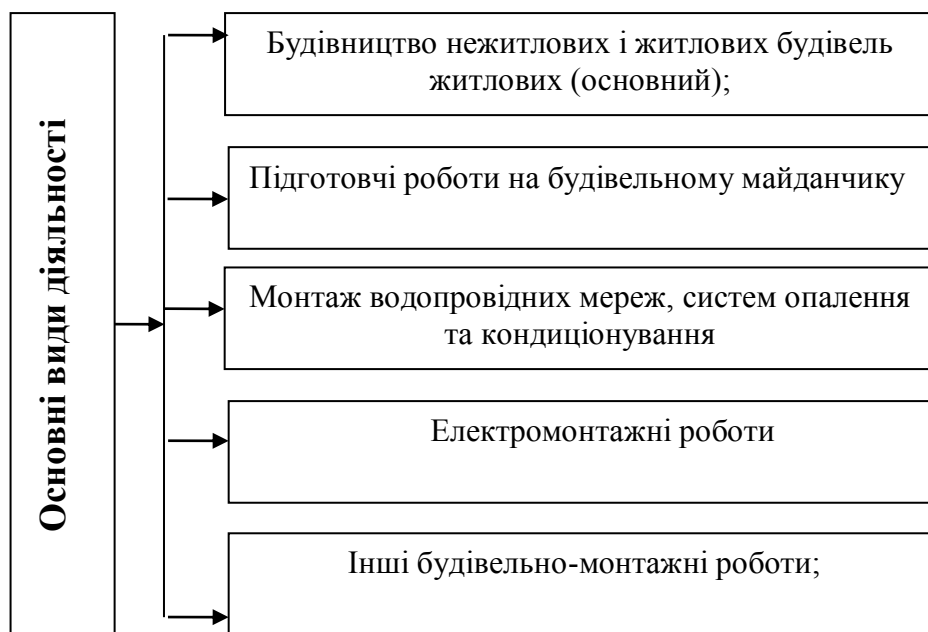


Рис.2.1. Види діяльності ПП “Надія-Будкомпні”

Джерело:сформовано автором

Організація бухгалтерського обліку на сьогоднішній день вимагає чіткої і налагодженої системи бухгалтерського обліку, контролю та звітності як на підприємствах малого бізнесу так і на будь-яких інших [15].

Бухгалтерський облік являє собою обов’язковий і основний вид обліку на підприємстві. Кожна податкова, статистична, фінансова і інші види звітності, які застосовують грошовий вимірник, базуються на даних бухгалтерського обліку підприємства. Облік на малих підприємствах повинен буди максимально скорочений та спрощений, оскільки на таких підприємствах недостатня кількість працівників, які б здійснювали облік

окремо по кожній ділянці [16].

Бухгалтерський облік в установах, на підприємствах та організаціях здійснюється безперервно з того моменту від коли підприємство реєструється і до моменту ліквідації підприємства.

Суб'єкти малого бізнесу можуть застосовувати типовий План рахунків бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності підприємства або на його основі розробляти власний робочий план рахунків, який дозволить вести облік майна та його джерел в регістрах бухгалтерського обліку на основних рахунках.

Обліковий процес – це здійснення у певній послідовності облікових робіт, за окремими стадіями, які являють собою єдину систему і тісно пов'язані між собою. Основні етапи облікового процесу на ПП “Надія-Будкомпані” рис.2.2

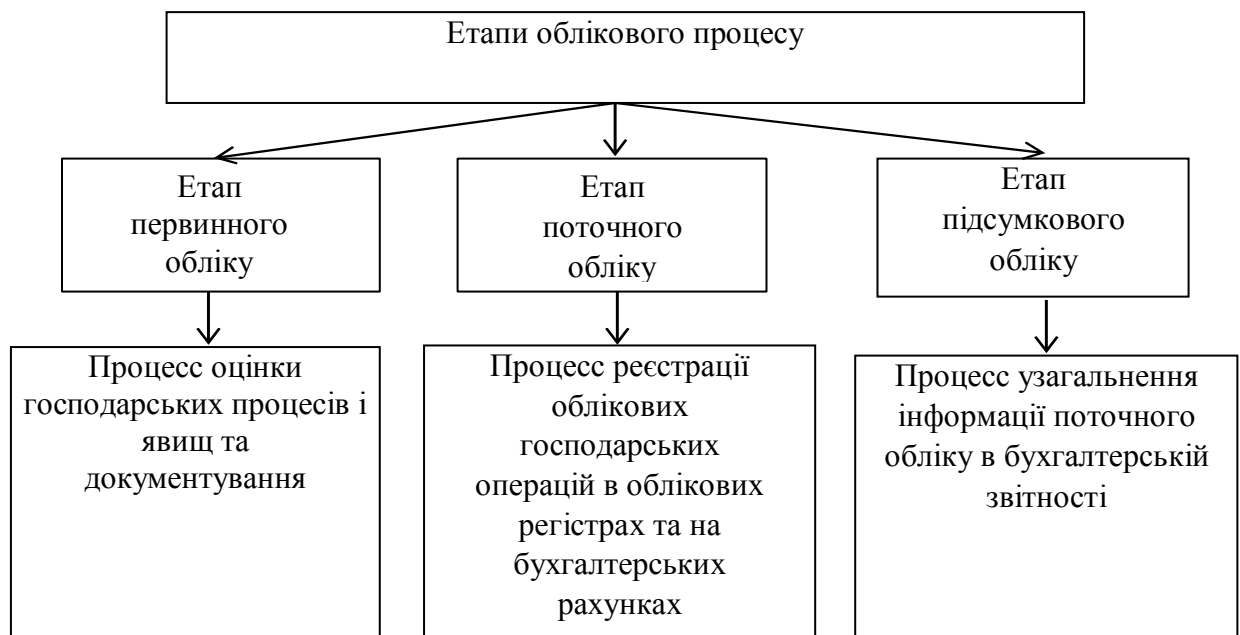


Рис 2.2. Етапи облікового процесу на ПП “Надія-Будкомпані”

Джерело: сформовано автором

Елементи організації бухгалтерського обліку на підприємстві ПП “Надія-Будкомпані” наведено в таблиці 2.1.

Керівник підприємства ПП “Надія-Будкомпані” організовує бухгалтерський облік на підприємстві у відповідності з установчими

документами та чинним законодавством.

Таблиця 2.1.

Система бухгалтерського обліку на ПП “Надія-Будкомпані”

Класифікація ознак	Система бухгалтерського обліку на ПП “Надія-Будкомпані”
Система бухгалтерського обліку	Спрощена система
Система оподаткування	Спрощена система оподаткування, 3 група
Облікові реєстри	відомості з обліку розрахунків з оплати праці, з дебіторами та кредиторами та Журнал обліку господарських операцій ін..
Застосування плану рахунків	Спрощений план рахунків
Форма обліку	Автоматизована система
Форма звітності	Спрощений фінансовий звіт суб’єктів малого підприємництва (ф.1-мс, ф. 2-мс)
Структура бухгалтерської служби	Головний бухгалтер
Організація обліку витрат	Використання 9 класу рахунків

Джерело: розроблено автором

На використанні таких передумов ґрунтується організація раціонального бухгалтерського обліку:

- організація праці облікового апарату та працівників;
- вивчення технології, структури та організації виробництва;
- організація досконалого володіння працівниками бухгалтерії діючої нормативної та законодавчої бази з питань щодо ведення бухгалтерського обліку.

- організація облікового процесу;

На ПП “Надія-Будкомпані” організація облікового процесу починається з облікової політики, яка призначена для цілей бухгалтерського обліку на підприємстві. Головний бухгалтер розробляє облікову політику, а затверджує її керівник. У документі про облікову політику вказуються методи, принципи і процедури, які застосовують для складання фінансової звітності, ведення бухгалтерського обліку та щодо яких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку передбачено більше ніж один варіант, а також попередні оцінки, які застосовувалися підприємством з

метою здійснення розподілу витрат між певними звітними періодами підприємства [17].

Отже, підприємство самостійно обирає яку форму обліку йому доцільно вести згідно з чинним законодавством, що вказується в Наказі про облікову політику і є об'єктом облікової політики. Головний бухгалтер на ПП “Надія-Будкомпані” займається всіма етапами обліку, оскільки досліджуване підприємство відноситься до малого підприємства, як ми зазначили в пункті 1.2. До бухгалтерії усі документи потрапляють для затвердження господарських операцій у первинних регістрах. Господарські операції є підставою для зазначення в обліку і підтверджуються письмо.

На ПП “Надія-Будкомпані” використовується автоматизована система обліку, тому всі документи зазначаються автоматично (за допомогою програми MeDoc та 1С-Бухгалтерія). Програма 1С- Бухгалтерія налаштована до пореб підприємства, що є найбільш позитивним моментом. Ця Програма призначена для автоматизації податкового і бухгалтерського обліку з підготовкою звітності в контролюючі органи . За допомогою неї на підприємстві повністю здійснюється бухгалтерський облік з одержанням звітності: балансу, звіту про фінансові результати і оборотної сальдової відомості за рахунками (табл.2.2)

Таблиця 2.2.

1С-Бухгалтерія та її функціональні можливості

Аналітичний облік	Синтетичний облік
– до 100000 об'єктів обліку по любому рахунку; – облік в натуральних та грошових одиницях аналітичного обліку; – карточка обліку в розрізі аналітики; - комплексний аналіз об'єктів обліку.	– шахматка; – карточка обліку руху коштів по рахунку; – оборотно – сальдова відомість; – аналіз рахунку по датам; – баланс з додатками;
Платіжні документи	Сервіс
– формування, друк та зберігання платіжних документів; – введення списку організацій – контрагентів.	– системи допомоги; – надійне ведення страхових копій; – вивантаження бази. – завжди доступний архів;

Джерело: сформовано автором

Автоматизована форма бухгалтерського обліку характеризується повною комп'ютеризацією, систематизацією і обробкою облікової інформації, при якій дані після вводу їх в інформаційну базу даних отримують відображення в обліку.

На рис. 2.3. наведено порядок здійснення облікових записів на ПП “Надія-Будкомпані” при автоматизованій формі обліку.



Рис 2.3 .Схема автоматизованої форми бухгалтерського обліку

Джерело:сформовано автором

Первинні документи перед роботою з програмою обов’язково перевіряються бухгалтерією на існування підписів за прведення господарської операції відповідальних осіб всіх обов’язкових реквізитів,здійснюється математична перевірка показників підприємства.

Потім бухгалтер здійснює аналіз системи бухгалтерських рахунків для

зображення на них господарських операцій і здійснює деякі записи у відомостях для систематизації інформації з первинних документів, що були прийняті до обліку:

- відомість 1.2-мс обліку нарахування амортизації;
- головна книга;
- відомість розрахунків з працівниками 2.2-мс обліку;
- оборотні відомості по рахункам 301, 221, 311,39, 3721, 64, і т. д;
- довідка бухгалтерська.

Завершальним етапом організації обліку на ПП “Надія-Будкомпані” є створення бухгалтерського балансу, який є однією із форм фінансової звітності, та складається на певну дату балансу за визначеними в бухгалтерському обліку показниками (Додаток А,Додаток Б).

Фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, у якій відображається інформація про результати діяльності, фінансовий стан та рух грошових коштів за звітний період підприємства. Фінансова звітність призначена для внутрішніх користувачів і базується на даних бухгалтерського обліку [18].

Задоволення потреб користувачів у інформації забезпечує зміст фінансової звітності, що потрібна для:

- оцінки можливості підприємства виконувати своєчасно свої зобов'язання;
- оцінки забезпеченості зобов'язань підприємства;
- оцінки якості управління;
- регулювання діяльності підприємства;
- визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу;
- прийняття інших рішень.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” формулює зміст та форми фінансової звітності, вимоги до визнання, принципи її підготовки, методологія їх обліку, розкриття та оцінки окремих її елементів.

Звітним періодом для створення фінансової звітності згідно зі ст.12 НП

(С) БО 1 є календарний рік. Підприємство ПП “Надія-Будкомпані” створює Баланс на кінець останнього у звітному періоді. Протягом року створюється наростаючим підсумком з початку року, квартальна звітність.

Отже, організація бухгалтерського обліку – це порядкування деяких складових елементів бухгалтерського обліку у загальну систему з правильно вибраними характеристиками, логічною структурою її компонентів: технічних засобів; форми організації; об’єктів організації бухгалтерського обліку.

Також, ми можемо побачити що організація бухгалтерського обліку на ПП “Надія-Будкомпані” ведеться згідно до ЗУ “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” та НП(С)БО 1. В Наказі про облікову політику якого відображені основні засади.

2.2. Методика обліку суб’єктів малого підприємництва за спрощеною системою оподаткування

Для малого бізнесу ефективна система бухгалтерського обліку, насамперед, повинна дозволити швидко перевіряти облікову інформацію з найменшими витратами, а також готувати фінансову звітність. Система обліку на малому підприємстві згідно з Законом може складатися з різних форми обліку: спрощена і журнально-ордерна, які мають декілька варіантів складання.

При веденні обліку суб’єкти малого бізнесу можуть використовувати типовий План рахунків бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності підприємств, а також можуть створювати власний план рахунків на його основі, який дасть змогу на основних рахунках робити облік майна та його джерел в документах бухгалтерського обліку [19].

Інтеграція та диференціація інформації здійснюється за допомогою рахунків. Для досліджуваної категорії підприємств використовують спрощений їх різновид (рис.2.4).

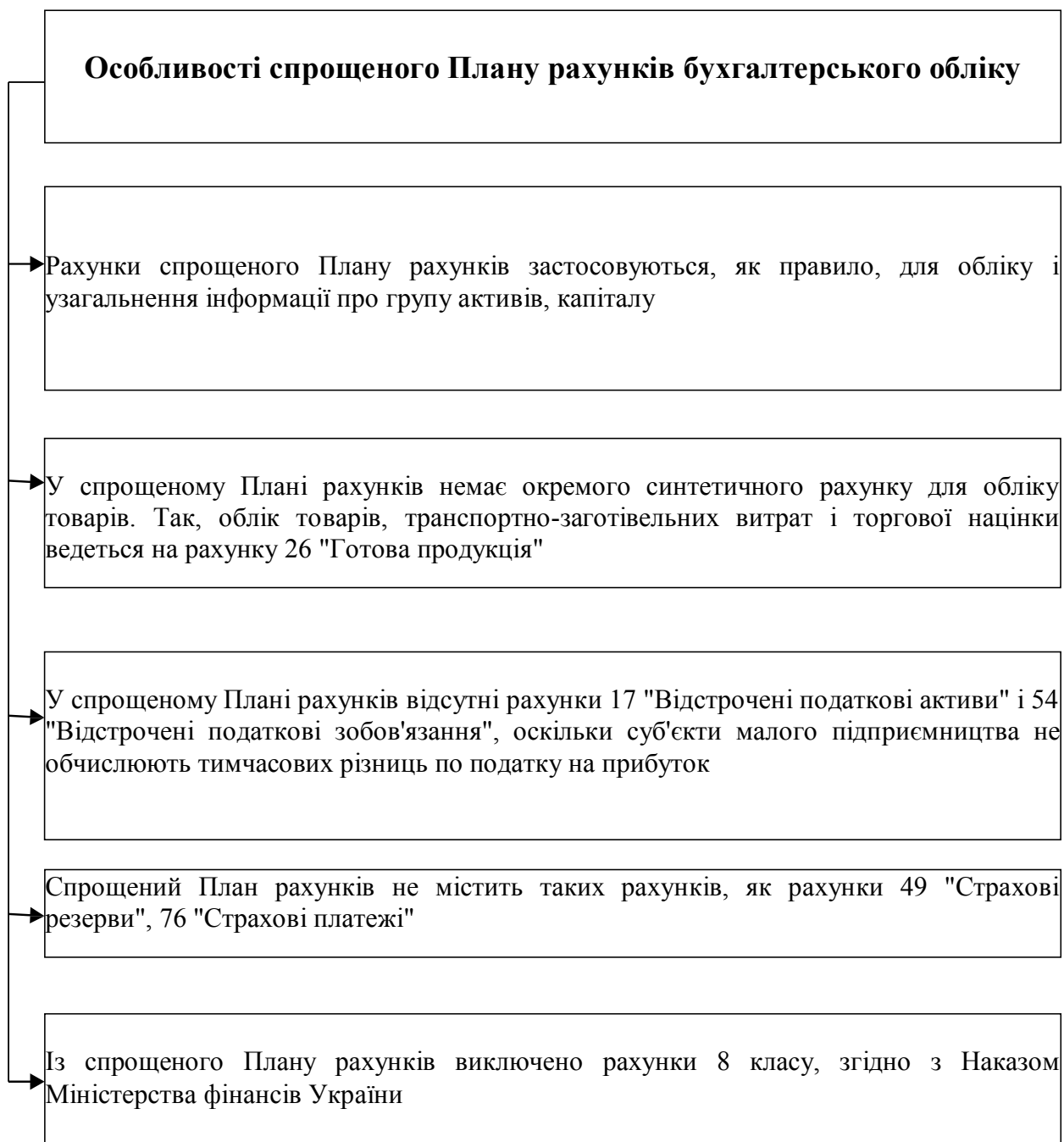


Рис. 2.4. Особливості спрощеного Плану

Джерело: сформовано автором

Вибір між спрощеним або загальним планом рахунків підприємство робить самостійно. Важливо також урахувати те, що податковим звітним періодом для платників ЄП групи 3 є квартал. Отже, нараховувати податок слід останнім днем кожного кварталу, а не датою його сплати. Проводки з нарахування та сплати ЄП згідно зі спрощеним і загальним планом рахунків наведемо в таблиці 2.3:

Таблиця 2.3.

Кореспонденції рахунків з нарахування та сплати єдиного податку

№ з/п	Зміст бухгалтерської операції	Бухгалтерський облік за планом рахунків:			
		спрощеним		загальним	
		Д-т	К-т	Д-т	К-т
1	Нараховано єдиний податок	96	64/ЄП	92	641/ЄП
2	Перераховано єдиний податок	64/ЄП	31	641/ЄП	311
3	Відображено фінансовий результат	79	96	791	92

Джерело: сформовано автором

На підприємстві облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером, який здійснює організацію бухгалтерського обліку діяльності ПП “Надія-Будкомпані” згідно з діючим законодавством, також він має право підписувати всі банківські документи, несе особисту відповідальність за вчасне перерахування грошей і правильність розрахунків, а також за своєчасну, повну і правильну сплату податків, зборів [20].

За допомогою програми «1С: Підприємство 7» здійснюється ведення обліку. Автоматизована система бухгалтерського обліку ПП “Надія-Будкомпані” своєчасно показує основні господарські процеси, які насамперед пов’язані з одержанням різних показників, які характеризують господарсько-фінансову діяльність підприємства. Застосування засобів автоматизації дає змогу повністю вирішити проблему пов’язану з формуванням звітності підприємства ПП “Надія-Будкомпані”.

Деталізовані та різноманітні дані, які потрібні для ухвалення управлінських рішень, готуються з найменшими витратами часу на його здійснення. Автоматизація облікового процесу дозволяє досягненню оперативності та точності інформації.

На аналізованому підприємстві методику автоматизованого обліку правильно розглянути в розрізі окремих ділянок. Оскільки ПП “Надія-Будкомпані” не здійснює розрахунки готівкою, то слід розпочати із розгляду безготівкової форми розрахунків.

В “1С: Бухгалтерії 7” в меню “Банк” зібрані усі документи, які пов’язані з оформленням господарських операцій, які пов’язані з банком. Схему кореспонденцій щодо обліку руху грошових коштів подано в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Облік грошових коштів			
Операції по рахунку 31 „Рахунки в банках”			
1.	Зараховано виручку за раніше відвантаженні товари	311	371
2	На суму відсотків за зберігання коштів на поточному рахунку	311	704
3	При зарахуванні короткострокового кредиту банку	311	681
4	При зарахуванні іншої дебіторської заборгованості (по виконавчих листах, орендна плата, інше)	311	374
5	Оплата постачальникам за отримані матеріальні цінності (по товарних операціях)	683	311
6	Оплата за надані послуги (по нетоварних операціях)	684	311
7	На суму перерахованих коштів по платежах до бюджету, у позабюджетні фонди та на соціальне страхування	641,642, 645,646	311
8	На суму повернення отриманого раніше короткострокового кредиту банку	681	311

Джерело: сформовано автором

Із запису відомостей про банківські рахунки в меню “Організація” розпочинається облік безготівкових коштів. В закладці “Рахунки і договори” довідника “Контрагенти”, які знаходиться в меню “Продаж” та “Покупка” сформовуються Рахунки контрагентів.

Операції списання та надходження коштів записуються під час проведення документів “Платіжне доручення вихідне” та “Платіжне доручення вхідне”. У розділі Банківська виписка ми можемо побачити усі операції які були здійснені з готівкою (рис 2.5).

Коли створюється новий документ “Платіжне доручення вхідне” дана програма автоматично здійснює заповнення основного розрахункового рахунку, дату та номер документа. А також можна вибрати вид операції в

залежності для чого призначенні кошти, які приходять, а саме: повернення коштів постачальником, оплата від покупця, розрахунки за позиками і кредитами з контрагентами, інше надходження безготівкових коштів, покупка продаж валюти, інші розрахунки з контрагентами.

The screenshot shows the '1С:Бухгалтерия' software interface. The title bar indicates the company is 'Надія-Будкомпані' with a bank statement number 'БВ-0000031'. The main window displays a table of bank transactions. The table has columns for 'N', 'Д/К', 'Счет', 'Вид НДС', 'Субсчета', 'Сумма платежа', 'НДС', 'Д/Р', 'Обач. зачисл.', 'Сумма отгр.', and 'Содержание'. The data includes transactions for 'Договор ДГ-0000010 (30.06.20)', 'Договор ДГ-0000011 (02.01.20)', and 'Единий соц. внесок с фонда з/п'.

N	Д/К	Счет	Вид НДС	Субсчета	Сумма платежа	НДС	Д/Р	Обач. зачисл.	Сумма отгр.	Содержание
1	*	361	Без НДС	Види освіти Рамескико РДА	598183.16	598183.16	+	Нет	598183.16	кап ремонт тротуарів та доріг в рамках проекту зг дог 23-02-1-1
2	-	631	Без НДС	Договор ДГ-0000010 (30.06.20)	150000.00	150000.00	-	Нет	627020.11	Данеши Василь Михайлович
3	-	32	Без НДС	Договор ДГ-0000011 (02.01.20)	8.00	8.00	-	Нет		Основная деятельность
4	-	6426	Без НДС	Услуги банков	480.00	480.00	-	Нет		Получи банк
5	-	6411	Без НДС	Висновки збор з працівника	3300.00	3300.00	-	Нет		ВЗ за 2 пол. лияна 2020
6	-	651	Без НДС	Затраты связанные с приобретени	4100.00	4100.00	-	Нет		ПДФО за 2 пол. лияна 2020
				Затраты связанные с приобретени						ЕСВ за 2 пол. лияна 2020

Рис.2.5.Банківська виписка ПП “Надія-Будкомпані”

Джерело: «1С: Бухгалтерії» ПП “Надія-Будкомпані”

Зазвичай кошти, які надходять на рахунок ПП “Надія-Будкомпані” – це є оплата покупців за надані послуги. Також за подібним алгоритмом створюється платіжне доручення вихідне, яке призначене для списання коштів в рахунок оплати за послуги, товари. Також документ створюється на основі попередньо записаних – “Надходження додаткових товарів” , “Надходження товарів та послуг”.

Найчастіше використовуваними звітами щодо обліку безготівкових коштів є аналіз рахунку та картка рахунку.

Оприбуткування запасів на складі підприємства супроводжується документом “Надходження послуг та товарів”.

Схему кореспонденцій щодо обліку надходження та вибуття товарів подано в табл. 2.5.

Таблиця 2.5.

Облік товарів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Надходження матеріалів			
1.	При придбанні: купівельна вартість	20	68
	на суму ПДВ	641/ПДВ	68
	на суму оплати	68	311
2.	Якщо виявлено нестачу цінностей при оприбуткуванні на нестачу складають запис:	374	68
3.	Вартість матеріалів, внесених в статутний капітал	20	40
4.	Вартість безкоштовно отриманих матеріалів	20	703
5.	Вартість запасів, отриманих в обмін на необоротні активи	20	704
Вибуття матеріалів			
6.	Продаж запасів:		
	- відображено виручку;	37	70
	- непрямі податки;	70	641
	- списання первісної (покупної) вартості;	90	26,2
	- списано різницю між доходом і сумою податків на фінансовий результат;	70	79
	- списано собівартість реалізації на фінансовий результат	79	90

Джерело: сформовано автором

Для реєстрації господарських операції система автоматизованого бухгалтерського обліку має такі інструменти у своєму наборі:

- рахунки обліку витрат;
- матеріально-відповідальних осіб;
- довідники місця збереження, партії та номенклатури запасів;
- документи “повернення постачальнику”, прибуткова накладна;
- методи оцінки запасів;

У автоматизованій системі на ПП “Надія-Будкомпані” документообіг надходження запасів оформляється:

- в конфігурації “Договір”, оформлення договору з постачальником, щонадалі виступатиме замовленням;

– рахунок-фактура, рахунок, видаткова накладна постачальника створюється документами “Надходження товарів і послуг” або “Рахунок на оплату постачальнику”;

– якщо на момент прибуття запасів у базі даних вже створене замовлення цією операцією, яка відображає надходження послуг, робіт, товарів, вводять їх на підставі документа-замовлення товару.

В програмі прихід запасів та формування їх первісної вартості можуть відображатися такими документами: “Надходження товарів та послуг”, “Авансовий звіт”, “Надходження додаткових послуг”. При надходженні запасів, коли вхідний рахунок та договір вже створені в базі даних, вводимо на основі “Рахунок на оплату постачальнику” документ “Надходження послуг та товарів”. З рахунка будуть скопійовані значення певних полів, також табличної частини, в результаті чого автоматично створюється прибуткова накладна (рис. 2.6).

№	Назва	Од.	Кіл.т.	Ціна вал	Сума вал	Сума грн	ПДВ	Всього
1	Болт М16*60	кг	1.200	69.24	83.09	83.09	0.000	83.090
2	Болт М16*70	кг	6.000	69.24	415.44	415.44	0.000	415.440
3	Гайка М16*60	кг	2.000	74.75	149.50	149.50	0.000	149.500
4	Волокнисті Гіпервасет WPPV-JA 50	шт	1.000	6720.00	6720.00	6720.00	0.000	6720.000
5	Рішета тепло SHARKY 77585-25	шт	1.000	23892.00	23892.00	23892.00	0.000	23892.000
6	Перекід Б9-57	шт	2.000	65.74	131.48	131.48	0.000	131.480
7	Прокладка білитонова Ду 50	шт	2.000	6.00	12.00	12.00	0.000	12.000
8	Прокладка білитонова Ду 80	шт	6.000	8.40	50.40	50.40	0.000	50.400
9	Фланець Ду 50 Ру-16	шт	2.000	144.00	288.00	288.00	0.000	288.000
10	Фланець Ду 80 Ру-16	шт	6.000	232.45	1394.70	1394.70	0.000	1394.700
11	Цилиндричний М16-60	кг	1.300	70.86	92.12	92.12	0.000	92.120
12	Фільтри вод.флан. Ду80	шт	1.000	1000.00	1000.00	1000.00	0.000	1000.000
Всього:					34229.53	34229.53	0.000	34229.53

Всього у гривнях: Тридцять чотири тисячі двадцять дев'ять гривень 53 копійки
Без ПДВ

Відвантажувач: _____ Одержувач: _____

Рис.2.6. Податкова накладна на ПП “Надія-Будкомпані”

Джерело: «1С: Бухгалтерії» ПП “Надія-Будкомпані”

Лише необхідно в даному випадку зазначити склад як “Основний”. Автоматично створюються бухгалтерські проведення після проведення документа (рис.2.7).

Дата	Номер	Дт	Субконто Дт	Кт	Субконто Кт	Валюта	Курс	Кол-во	Вал. сумма	Сумма	№ Ж
17.07.20	РН-0000001	6811	Клеико Василь Михайлович Договор ДГ-0000008 (01.01.20)	361	Клеико Василь Михайлович Договор ДГ-0000008 (01.01.20)					10,800.00	НК
17.07.20	РН-0000001	1	Клеико Василь Михайлович Договор ДГ-0000008 (01.01.20)	712	Основная деятельность					1,850.00	НК
17.07.20	РН-0000001	2	Клеико Василь Михайлович Договор ДГ-0000008 (01.01.20)	712	Основная деятельность					2,754.00	НК
17.07.20	РН-0000001	3	Клеико Василь Михайлович Договор ДГ-0000008 (01.01.20)	712	Основная деятельность					28,400.00	НК
17.07.20	РН-0000001	4	Клеико Василь Михайлович Договор ДГ-0000008 (01.01.20)	712	Основная деятельность					1,000.00	НК
17.07.20	РН-0000001	5	Клеико Василь Михайлович Договор ДГ-0000008 (01.01.20)	712	Основная деятельность					1,337.00	НК
17.07.20	РН-0000001	6	Клеико Василь Михайлович Договор ДГ-0000008 (01.01.20)	712	Основная деятельность					1,850.00	НК
17.07.20	РН-0000001	7	Основная деятельность Себест. реализов. продукции	205	Основной Сингловидный VLER ПН-0000001 (17.07.20)			74.000		1,850.00	НК
17.07.20	РН-0000001	8	Основная деятельность Себест. реализов. продукции	205	Основной Торцевая планка LPT-250 ПН-0000001 (17.07.20)			18.000		2,718.00	НК
17.07.20	РН-0000001	9	Основная деятельность Себест. реализов. продукции	205	Основной Металлоконструкция в комплект. детали ПН-0000001 (17.07.20)			142.000		28,119.00	НК
17.07.20	РН-0000001	10	Основная деятельность Себест. реализов. продукции	205	Основной Гребенчатая планка ПН-0000001 (17.07.20)			5.000		990.00	НК
17.07.20	РН-0000001	11	Основная деятельность Себест. реализов. продукции	205	Основной Планка переключателя ПН-0000001 (17.07.20)			7.000		1,323.00	НК

Рис.2.7. Результат проведения документа

Джерело: «1С: Бухгалтерії» ПП “Надія-Будкомпані”

Оплата праці на підприємстві є наступним з найважливіших елементом обліку. Схему кореспонденцій щодо обліку зарплати подано в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Облік заробітної плати

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Нараховано заробітну плату робітникам основного виробництва, адміністративного персоналу	23,92	66
2.	Нараховано заробітну плату будівельникам, слюсарям на збиранні машин і механізмів	15	66
3	Нараховано ЄСВ	23,92	65
4	Утримано із зарплати ПДФО	66	641
	ВЗ	66	642
4.	Нараховано заробітну плату за час відпустки	47	66
5.	Нараховано допомогу за тимчасовою непрацездатністю	645	66
7.	Виплачено заробітну плату	66	31

Джерело: сформовано автором

За допомогою автоматизованої системи “1С: Підприємство 7” розглянемо методику обліку зарплати. Нарахування робітникам зарплати здійснюється за допомогою документа “Нарахування зарплати”, який знаходиться в меню “Зарплата” та записується, в залежності від виду виплати в декількох режимах.

Для кожного робітника під час авансу та нарахування зарплати проводиться її автоматичний розрахунок, а також рахуються суми єдиного соціального внеску, утримуваного ПДФО та військового збору (рис.2.8,2.9)

№	Сотрудник	Дл.	К. выплата в т.ч. по др. выплатам	Пров. начисления
1	Клименко В. М.	10	2,539.60	
2	Билос І. І.	10	2,395.90	
3	Билос І. І.	10	2,395.90	
4	Янеко Р. Д.	10	2,395.90	
5	Янеко А. Д.	10	2,395.90	
6	Попел П. М.	10	2,395.90	

Итого начислено: 18095.71
Итого удержано: 3516.93
Итого к выплате: 14578.78

Рис.2.8 Нарахування авансу ПП “Надія-Будкомпані”

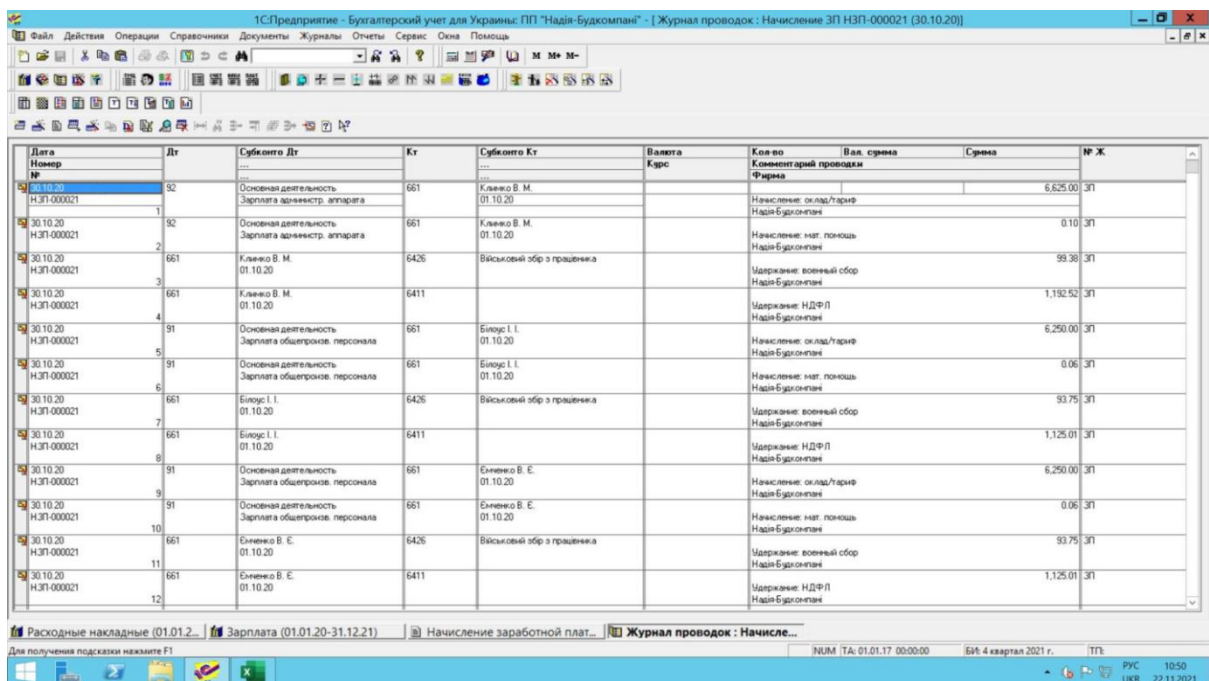
Джерело: «1С: Бухгалтерії» ПП “Надія-Будкомпані”

Конфігурація робить бухгалтерські проведення після проведення документа (рис. 2.10) де відображуються рахунки утримань та нарахувань заробітної плати.

Паралельно зафіксовується сума утриманого ПДФО, зарплати, єдиного соціального внеску, який нараховується на всю суму та військового збору.

Виплата заробітної плати є наступним етапом, яка оформляється документом, який формується на основі “Нарахування зарплати”.

Джерело: «1С: Бухгалтерії» ПП “Надія-Будкомпані”



Джерело: «1С: Бухгалтерії» ПП “Надія-Будкомпані”

В меню “Звіти” в “Оборотно-сальдовій відомості” є загальна інформація щодо стану розрахунків з оплати праці. У дебетовий обороті рахунка 661 показано суми утримань та виплат, а у кредитовому - суму

нарахованої зарплати. В реєстрі “Аналіз рахунка 661” є більша конкретизація, в якій міститься синтетична інформація про заборгованість за конкретний період за розрахунками з персоналом. На рахунку 92 здійснюється облік витрат на оплату праці [21].

Створення зовнішньої та внутрішньої звітності, реєстрів бухгалтерського обліку, ПП “Надія-Будкомпані” робиться на наступному етапі:

- регламентовані звіти – статистична звітність податкова та фінансова;.
- системні внутрішні звіти –шахова відомість оборотно-сальдова відомість та інші.

Тому, автоматизований обліковий процес на ПП “Надія-Будкомпані” дає змогу покращити точність, достовірність облікової інформації та оперативність. На підприємстві інформаційний процес здійснення бухгалтерського обліку складається з документування фактів господарської діяльності, створення фінансової звітності та системи угруповання в облікових реєстрах первинних даних підприємства.

2.3. Напрями удосконалення обліку на малому підприємстві

Багатоаспектний характер послуг, які надаються суб’єктам малого бізнесу призводить до необхідності застосування комплексного підходу щодо проблем створення оподаткування, відповідних систем обліку, звітності.

В країнах з розвинутою економікою вивчаються проблеми вдосконалення економічного механізму господарювання середнього та малого бізнесу, збільшення ефективності роботи обліку суб’єктів середнього та малого бізнесу. Однак їх рекомендації і розробки ухвалені для середнього бізнесу і малого у розвинених країнах, які успішно працюють в ринкових умовах, у той час коли в Україні облік малого підприємства має в умовах ринкової економіки невеликий досвід розвитку.

В зв’язку з тим що стрімко розвиваються ринкові відносини, на даний час виникає потреба ухвалювати оперативні управлінські рішення, для чого

необхідна точна і правдива інформація, яку можна одержати, маючи правильно налагоджений бухгалтерський облік на підприємстві. Для того щоб малі підприємства вели успішну діяльність дуже важливо створити ефективну облікову систему, при чому обмеженість трудових і фінансових ресурсів визначає специфіку роботи і побудови бухгалтерської служби організації, а також визначає форму ведення обліку, яка насамперед залежить від застосованої системи оподаткування підприємством [21].

Зростання економіки будь-якої розвинутої країни потребує стабільного економічного розвитку і максимальної зайнятості населення, сприяючи безпосередньо розвитку економічної сфери та соціальної. Одним із важливих напрямів розвитку економіки є розвиток малого бізнесу.

Серед існуючих чинників, які впливають на організацію бухгалтерського обліку малого бізнесу, багато вчених-економістів, виділяють такі:

- обмежені можливості у фінансах щодо прийняття високо кваліфікованих робітників з бухгалтерського обліку та з інших галузей (зокрема, менеджменту, юриспруденції, маркетингу). Потрібно розуміти і знати, що постановка первинного обліку, як і упорядкування установчих документів, також потрібна умова при здійсненні організації підприємства.

- для здійснення своєї діяльності кожне підприємство повинно мати всебічні знання законодавства. Для створення навіть невеликого підприємства потрібно добре знати існуючу законодавчу базу: податкового, цивільного, трудового, зовнішньоекономічного, митного законодавства та валютного. Відсутність таких знань часто виступають у інтересах підприємства протилежною стороною. На сьогодні одними з найбільш актуальних проблем є відсутність знань з ведення документообігу та недостатність правової освіти.

- невелика кількість працюючих. Тому що обсяги діяльності не дають змоги зайняти увесь робочий час працівників виконувати виключно свої спеціальні обов'язки, їх залучають також виконувати інші роботи, в тому

числі ті, які вимагають знань з інших видів діяльності, спеціалістів з яких немає у підприємства. Тому, малим підприємствам в багатьох випадках потрібні універсальні працівники.

– слабка захищеність перед контролюючими органами та податковими. При здійсненні перевірки контролюючі органи можуть здійснювати протиправні дії, змушуючи працівників переплачувати податки, а також робити інші дії, які принижують інтереси суб'єктів малого підприємництва і персонал. Це виникає через недосконалість існуючої судової системи і відсутності можливості мати висококваліфікованих працівників.

– недостатнє знання завдань бухгалтерського обліку керівництвом. Бухгалтерський облік в системі управління організацією робить функцію зворотного зв'язку, тобто надає керівництву інформацію про те, до яких наслідків це призводить і як вони керують. Визначення результатів діяльності та забезпечення збереження майна є два найважливіших завдання бухгалтерського обліку. Незнання керівництвом цих завдань іноді призводить до небажаних ситуацій на підприємстві [22].

Доцільно, звернути увагу на організацію бухгалтерського обліку ПП “Надія-Будкомпані”, тому що система бухгалтерського обліку є одним з головних джерелом інформації. Якщо не дотримуватися організованої системи, це може призвести до виникнення негативних наслідків: недостача майна, завищені або незаконні витрати, не повні або не оприбуткуванні товарно-матеріальні цінності, основних засобів, зайві нарахування до бюджету, не своєчасне відзвітування і подання звітів, відмінності між показниками фінансової звітності, розбіжності між даними синтетичного і обліку аналітичного [23].

Здійснюючи перевірку розрахунків первинного обліку ПП “Надія-Будкомпані”, потрібно звернути увагу на існування усіх підтверджуючих реєстрів, а також в окремих випадках – здійснити на підприємстві, зустрічні перевірки, при необхідності запросити в банку копії документів.

Для того щоб удосконалити організацію бухгалтерського обліку на

ПП “Надія-Будкомпані”, запропоновано збільшення його аналітичності та оперативності, які досягаються у результаті впровадження та розробки системи внутрішнього контролю на підприємстві (рис. 2.11).

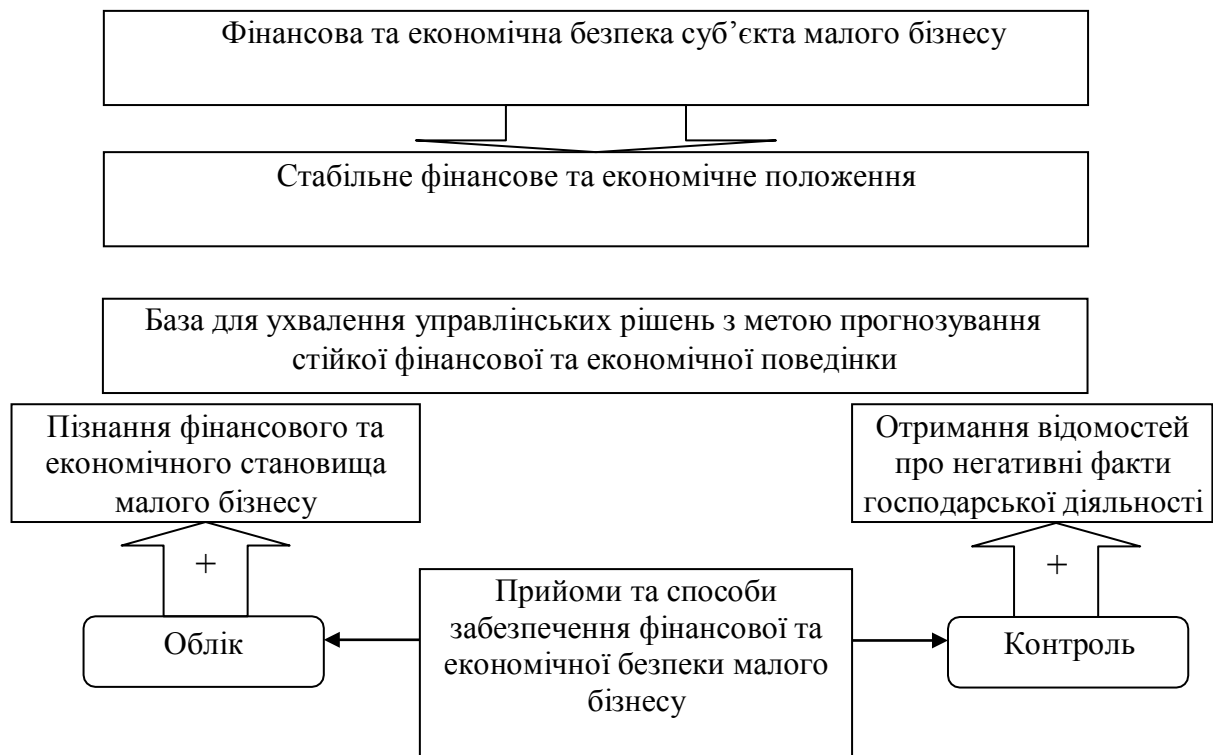


Рис 2.11 Взаємозв'язок контролю та обліку у системі забезпечення економічної безпеки малого підприємства ПП “Надія-Будкомпані”

Джерело: сформовано автором

Слід зазначити, що методологія здійснення внутрішнього контролю, так як і методика ефективності його оцінки, на даний час не встановлені законодавчо. Тому, сьогодні не створено будь-які обмеження на порядок, способи та процедури реалізації на підприємствах внутрішнього контролю.

Найперше, на ПП “Надія-Будкомпані” потрібно створити спеціальний документ – “Положення про внутрішній контроль” на підприємстві.

Оскільки підприємство ПП “Надія-Будкомпані” відноситься до малого підприємства та виконує відносно невелику кількість господарських операцій, порівняно із великими та середніми підприємствами, то робити внутрішній контроль на підприємстві потрібно власними силами (не передаючи на аутсорсинг даної функції). Також, назначення нового

працівника на посаду внутрішнього контролера призведе до виникнення додаткових витрат, що є недоречним для ПП “Надія-Будкомпані”. Тому в створеному Положенні про внутрішній контроль потрібно записати, що обов’язки щодо проведення внутрішнього контролю на підприємстві потрібно розподілити між співробітниками.

За проведення внутрішнього контролю потрібно призначити уповноваженою особою головного бухгалтера. Також, у його посадовій інструкції потрібно записати обов’язки, які стосуються внутрішнього контролю на підприємстві:

- перевірка фінансової звітності, оцінка своєчасності подання та складання, аналіз її достовірності;
- перевірка ефективності та збереження застосування активів, контроль за доступом працівників до фінансової інформації та активів;
- організація процесів стандартизації та уніфікації облікових процесів;
- здійснення експертної оцінки договорів проектів, спостереження за тим, щоб в облікових регістрах повно та своєчасно вказувалися всі такі операції та їх результати;
- максимально ефективне застосування та вишукування внутрішніх резервів організації;
- оптимізація й планування політики в області витрат і доходів, податків;
- здійснення вибіркового ревізій з метою ліквідації та виявлення нестач і заборгованостей, аналіз кредиторської і дебіторської заборгованостей, розробка рекомендацій щодо створення їх дооптимальних розмірів;
- внесення змін до положення щодо посадових інструкцій і підрозділів спостереження за роботою працівників у частині фінансів, оптимізація поділу обов’язків працівників та аналіз посадових інструкцій [24].

Але не потрібно, забувати, що у внутрішнього контролю мусить брати участь кожен працівник ПП “Надія-Будкомпані”. Якщо зосередити у однієї уповноваженої особи контрольні обов’язки, то це призведе до утруднення

виявлення та вчинення ненавмисних помилок. Тому посадові обов'язки, які стосуються внутрішнього контролю, повинні зазначатися в розпорядчих документах і посадових інструкціях, регламентуючи особисту відповідальність кожного працівника за проведення функцій контролю [25].

Структура Положення про внутрішній контроль, яка можлива для ПП “Надія-Будкомпані” відображена на рис. 2.12



Рис 2.12 Рекомендована структура Положення про внутрішній контрольна ПП “Надія-Будкомпані”

Джерело:сформовано автором

Запропоноване Положення складається з 7 розділів та визначає принципи і поняття, розкриває статус документа, завдання та цілі внутрішнього контролю, порядок взаємодії структурних підрозділів і уповноважених осіб, а також їх відповідальність за основні процедури внутрішнього контролю [26].

На ПП “Надія-Будкомпані” внутрішній контроль має складатися з таких процедур, як:

- аналіз та виявлення потенційних ризиків;
- встановлення взаємопов'язаних завдань та цілей на різних рівнях управління, які один одному не суперечать;
- використання нормальних методів обліку щодо фактів господарського життя, перевірка правильності бухгалтерських записів та документообігу;
- застосування зовнішніх джерел інформації для проведення контролю, налагодження ефективного зв'язку підприємства з третіми особами;
- правильне документування процедур внутрішнього контролю;
- проведення контролю за усуненням порушень, які виявлені в результаті здійснення службових розслідувань і перевірок;
- перевірка збереження майна підприємства і активів;
- інші контрольні процедури [27].

Тому, запропоноване після ухвалення керівництвом ПП “Надія-Будкомпані” Положення про внутрішній контроль, а також застосування його в дії закріпить обов'язок проводити внутрішній контроль, якій дозволить покращити економічні показники підприємства і покращить достовірність даних, які наведені в бухгалтерській звітності підприємства.

Висновки до розділу 2

Вивчення організаційних і методичних аспектів оподаткування і обліку дає змогу сформулювати такі висновки.

1. В організації облікового процесу відмінності на малих підприємствах залежать від особливостей впливу діяльності малого бізнесу з позиції площини законодавчого поля, а також завдань бухгалтерського обліку та інформаційних вимог користувачів облікової інформації.

2. Важливим організаційним питанням при веденні бухгалтерського обліку суб'єктів малого бізнесу є вибір форми бухгалтерського обліку, оскільки кожна з форм обліку поєднує у собі різні види облікових

документів, які повинні забезпечити оперативну перевірку, повноту, достовірність і своєчасність утворення у бухгалтерському обліку усіх виконаних господарських операцій, які здійснювалися у суб'єкта бізнесу.

На свій розсуд суб'єкти малого підприємства можуть застосовувати різноманітні форми обліку, проте обрану потрібно зазначити у Наказі про облікову політику та дотримуватися її на протязі звітного періоду.

У результаті проведеного дослідження можна виокремити такі шляхи організації бухгалтерського обліку суб'єктами малого бізнесу:

- вибір системи оподаткування;
- внесення у Наказ про облікову політику обрану форму;
- обґрунтування первинними документами виконані господарські операції;
- відтворення в облікових документах відповідно обраної форми обліку інформації;
- підсумок у звітності щодо одержаної інформації.

3. Основними сферами діяльності ПП “Надія-Будкомпані” є будівельні та будівельно-монтажні роботи. У компетенції керівника підприємства ПП “Надія-Будкомпані” міститься організація бухгалтерського обліку на підприємстві у відповідності з установчими документами та чинним законодавством.

4. На підприємстві ПП “Надія-Будкомпані” організація облікового процесу починається з облікової політики, яка призначена для цілей бухгалтерського обліку на підприємстві. Головний бухгалтер розробляє облікову політику, а затверджує її керівник.

5. Організація бухгалтерського обліку на ПП “Надія-Будкомпані” ведеться згідно до ЗУ “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” та НП(С)БО, в Наказі про облікову політику якого відображені основні засади.

6. На ПП “Надія-Будкомпані” використовується автоматизована система обліку, тому всі документи зазначаються автоматично (за допомогою

програми MeDoc та 1С-Бухгалтерія 7). Програма 1С- Бухгалтерія повністю настроєна під своє підприємство, що є найбільш позитивним моментом.

7. Автоматизований обліковий процес на ПП “Надія-Будкомпані” дає змогу покращити точність, достовірність облікової інформації та оперативність. На підприємстві інформаційний процес здійснення бухгалтерського обліку складається з документування фактів господарської діяльності, створення фінансової звітності та системи угруповання в облікових регістрах первинних даних підприємства.

8. Для того щоб удосконалити організацію бухгалтерського обліку на ПП “Надія-Будкомпані”, також запропоновано збільшення його аналітичності та оперативності, які досягається у результаті впровадження та розробки системи внутрішнього контролю на підприємстві

РОЗДІЛ 3

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В СИСТЕМІ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

3.1. Актуальні проблеми розвитку спрощеної системи оподаткування в Україні

Одним з основних способів розвитку вітчизняної економіки є створення малих підприємств. Оскільки вони є основою дрібного виробництва; встановлюють темпи підвищення економіки, створюють структуру та якісну частину ВВП, збільшують темпи демократизації суспільства; забезпечують збільшення на ринку товарів та послуг, запровадження інновацій, забезпечують додаткові робочі місця; сприяють зміні економіки, свободі ринкового вибору, швидкій окупності витрат; характеризуються правильними формами управління, високою мобільністю; сприяють розвитку здорової конкуренції на ринках та зменшенню монополізму; створюють прошарок підприємців, як є одні з основ середнього класу [27].

Саме малий бізнес забезпечує ріст економічної системи країни та наближує її до споживачів. Підприємство може вирішувати такі економічні задачі, як формування конкурентного середовища в країні, залучення зовнішніх інвестицій і приватного капіталу, а також підвищення існуючих технологій виробництва.

В той же час дані підприємства здійснюють одну з найважливіших ролей у державі – забезпечують робочі місця громадянам країни, забезпечують виготовлення товарів, надання послуг та здійснення робіт, а також формують реальні джерела їх доходів [28].

Проаналізуємо конкурентні позиції досліджуваного підприємства на ринку використовуючи SWOT-аналіз.(табл. 3.1).

Таблиця 3.1

SWOT-аналіз ПП “Надія-Будкомпані”

	Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
	– відносно невеликий штат організації. – молодий і перспективний колектив. – стабілізація цінової політики; – забезпеченість замовленнями у середньому на 4 місяці роботи; – достатній рівень виробничих потужностей для виконання наявної кількості замовлень	– задовільний рівень – продуктивність праці – відсутність чіткого стратегічного напрямку розвитку; – нестача ресурсів на фінансування потрібних змін у стратегії – недостатньо високий прибуток.
	Можливості (O)	Загрози (T)
	– стабілізація обсягу замовлень – достатній рівень виробничих потужностей сприятиме вчасному виконанню замовлень – підвищення заробітної плати та продуктивності праці; – стабілізація обсягу оборотних коштів, достатніх для виконання робіт і задоволення попиту	– зменшення обсягу будівельномонтажних робіт; – скорочення обсягів нових замовлень на будівельні роботи; – висока конкуренція; – зростання рівня вимог покупців і постачальників; – підвищення впливу несприятливих погодних умов

Джерело: розроблено автором

Аналіз розвитку малого бізнесу в Україні показав, що створення цієї групи здійснюється за рахунок таких джерел: приватизації та самоорганізації. Занепад великих збиткових підприємств також є одним із основних джерел зростання малих підприємств.

Коли від великих підприємств відокремляли структурні підрозділи і надали їм статус юридичної особи це сприяло розширенню організаційної бази для створення малих підприємств [29].

В Україні на розвиток малого бізнесу також впливає негативний рух основних макроекономічних показників. А саме зменшення ВВП призвів до спаду внутрішніх фінансових ресурсів країни, зменшення купівельної

здатності населення, спаду оборотних коштів у суб'єктів господарювання, тощо.

Одним із способів виходу в економіці з економічної кризи є підтримка малого підприємства, у тому числі і через систему оподаткування. На перших періодах створення системи оподаткування малому бізнесу надавались деякі пільги. Особливо це застосовували при оподаткуванні прибутку. Потім для малого бізнесу податкові пільги практично було ліквідовано, і це негативно вплинуло на його розвиток [30].

Оскільки, діяльність суб'єктів малого бізнесу сприяє вирішуванню важливих економічних та соціальних проблем, існує багато спроб полегшити їх роботу. На даний час одним із напрямів державної підтримки суб'єктів малого бізнесу в Україні є надання їм пільг у податковій сфері в рамках здійснення спрощеної системи оподаткування, що є основною передумовою формування ефективної системи, яка сприяє на гармонійні стосунки та створенню економічних інтересів платників податків і держави. Проте на даний час є актуальним питання як далі реформувати таку систему оподаткування, оскільки існує багато моментів у відсутності потрібних регулювань з боку держави та недосконалості законодавчої бази.

Особливості використання спрощеної системи оподаткування затверджено Наказом Президента України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності” [31].

Впровадження спрощеної системи оподаткування повинно спричинити усунення диспропорцій на окремих ринках товарів, до створення додаткових робочих місць і скорочення безробіття, а також початок дії інноваційних процесів та розвитку конкурентноспроможності у державі – про що свідчать позитивні результати розвитку малого бізнесу у країнах, у яких економічні системи були реформовані. Однак в Україні під час застосування спрощеного оподаткування малим бізнесом, виникло багато проблем, які потрібно детально переглянути і правильно вирішити.

До таких проблем можна віднести те що максимальний обсяг дій при здійсненні реєстрації платників єдиного податку значно перевищує максимальний обсяг операцій які потрібно для обов'язкової реєстрації платників ПДВ. Також для того щоб перейти на спрощену систему обсяг доходу фізичної особи підприємця – не повинен бути більший за 500 тис. грн., та 1 млн грн. у юридичної особи, у цей же час при здійсненні обов'язкової реєстрації платником ПДВ обсяг операцій які оподатковуються повинний бути більшим за 300 тис. грн., відповідно до Податкового кодексу України [32].

Внаслідок таких розбіжностей на практиці існують такі ситуації, коли підприємці які сплачують єдиний податок повинні реєструватися як платник ПДВ, не зважаючи на те що він може лишатися на спрощеній системі. В результаті чого такий підприємець повинен сплатити і ПДВ і єдиний податок. Оскільки облік ПДВ є досить складним, це може призвести до виникнення проблем на дрібних підприємствах, які є для багатьох неприйнятні в результаті чого це може стати причиною збільшення тінізації.

Одним із важливих і досить суттєвим недоліком на даний час залишається подвійний запис у спрощеній системі за ставкою 5 % єдиного податку – при умові сплати ПДВ. А це призводить до накладання податків, що є неправильно з точки зору економіки, в результаті чого 5 % податку береться з суми виручки, включаючи ПДВ.

При запровадженні спрощеної системи оподаткування фахівці не врахували, що якщо виручка від реалізації є об'єктом оподаткування, то збільшення витрат виробництва, які входять до ціни продукції, при незмінному обсягу реалізації, призводить до збільшення виручки, а відповідно, і до збільшення суми податку нарахованого за звітні період [33].

Також до недоліків спрощеної системи відносять недоотримання надходжень позабюджетними цільовими та бюджетними державними фондами фінансування. Оскільки відповідно до діючого законодавства більша частка надходжень від сплати єдиного податку безпосередньо

спрямовується до місцевих бюджетів.

Система поділу коштів соціального призначення також є недосконалою, вона створена на завищених ставках внесків і характеризується досить нераціональною структурою фінансування джерел, коли на роботодавця покладено основний фінансовий тягар, а найманими працівниками фінансується менша частина загальних надходжень.

На фонд оплати праці створюється високе навантаження (більше 40%), а це призводить до тінізації доходів. Існування диференційованих платежів та чотирьох фондів соціального страхування, призводить до зростання на адміністрування внесків витрат, порівняно з сплати їх консолідованим варіантом. Відсутність правильного обліку обсягів реалізації дає можливість застосовувати спрощену систему в тінізації заробітної плати та схемах мінімізації оподаткування [34].

Також вагоми недоліки використання спрощеної системи оподаткування є:

- обмеження розміру виручки таких суб'єктів.
- сума єдиного податку сплачується підприємцями авансом за календарний рік, проте не враховується при цьому, чи буде отримано дохід фактично від здійснення такого виду діяльності за звітний період, чи ні.
- при застосуванні праці найманих працівників підприємець за кожного з них має сплачувати 50% від суми єдиного податку.
- обмеження в можливості застосування великої кількості найманих робітників. Тому, потрібно зауважити що дуже великі обсяги коштів, які виходять легально з-під оподаткування, а також набувають через діяльність платників, готівкової форми фіксованого податку. Внаслідок цього спрощена система яка була призначена для підтримки підприємців-початківців та самозайнятого населення, застосовується середнім бізнесом і великим для зменшення нарахування своїх податкових зобов'язань [35].

Для того щоб усунути всі недоліки спрощеної системи потрібно насамперед здійснити зміни у законодавстві, а також прийняти Податковий

кодекс, у якому будуть міститися значні вдосконалення такої системи оподаткування.

Зокрема, потрібно реалізувати такі заходи реформування спрощеної системи, звітності та обліку.

Доцільно встановити для платників з різними обсягами доходу “прогресивну” шкалу ставок оподаткування. А це призведе до фіскальної справедливості, оскільки особа яка отримує більше доходів в даному випадку сплатить більший розмір податкового зобов’язання.

Також необхідно внести зміни до деяких елементів спрощеної системи, а саме щодо видів податків, замість яких особи сплачує єдиний податок; граничного обсягу виручки та ставок, який дозволяє використовувати спрощену систему. Такий підхід до спрощеної системи дозволяє зберегти її позитивний досвід функціонування, а також уникнути деяких недоліків і закрити “дірки” в законодавстві, які застосовують для зменшення податкових зобов’язань [36].

У рамках такого підходу також потрібно законодавчо виокремити перелік тих сфер діяльності, щодо яких фізичним та юридичним особам буде дозволено переходити на спрощену систему оподаткування.

Інші спрощені системи можуть бути прикладом такого обмеження, а саме передбачені українським законодавством – фіксований ПДФО та сільсько- господарський податок. Основною перевагою даного підходу є те що це призведе до обмежених можливостей використання його у схемах зменшення обов’язкових податкових виплат [37].

Продуктивним могло би стати використання досвіду країн Європейського Союзу, де спрощена система суб’єктів малого бізнесу набула поширення у інших формах підтримки держави (рис.3.1).

Даний підхід дає змогу малому бізнесу вирішувати такі проблеми: скоротити рівень безробіття, задовільняти пропозицію на ринку праці та створювати нові робочі місця, особливо в умовах масового скорочення робочих місць та фінансової кризи.

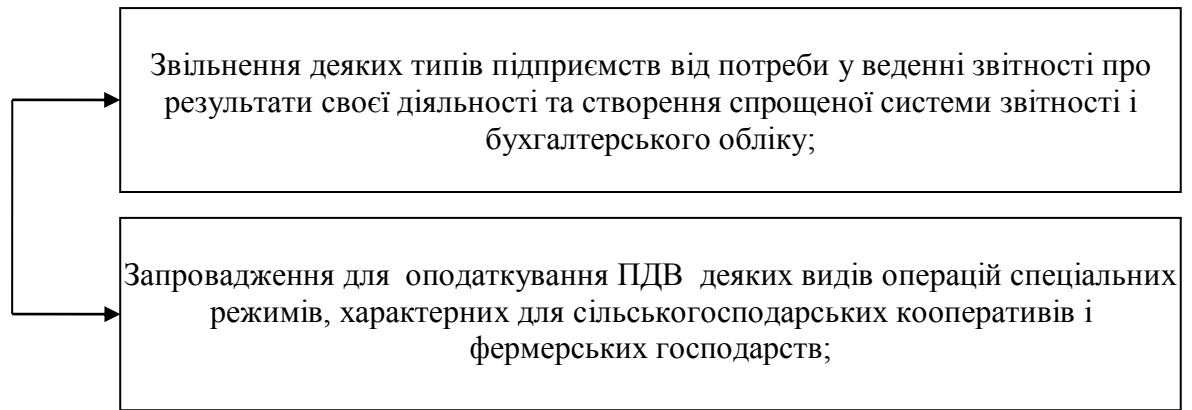


Рис.3.1.Форми державної підтримки які застосовують в країнах Європейського Союзу

Джерело:сформовано автором

Аналізуючи умови розвитку в Україні малого бізнесу, можна побачити, що для малого підприємства відсутня дієва системна підтримка держави у системі оподаткування.Проведений аналіз дає нам змогу стверджувати, що такий режим оподаткування є більш ефективний у порівнянні з загальною системою, з фіскальної точки зору,а також надає можливість зменшити час на проведення звітності та обліку, витрати коштів і податкового навантаження [38].Виходячи з вищенаведеного, можна порекомендувати такі напрями реформування системи спрощеного оподаткування:

- законодавчо закріпити спрощену систему шляхом ухвалення окремої глави Податкового кодексу або спеціального закону;
- проведення індексації показника обсягу виручки від реалізації продукції та єдиного податку з урахуванням обсягу інфляції за період з 1998 по 2020 рр.;
- передбачення створення можливості щорічного зростання ліміту розмірів ставок єдиного податку та обсягу доходу на корегуючий коефіцієнт, який буде враховувати зміни споживчих цін в державі за попередній звітний період;
- використання спрощених схем сплати окремих податків (податок на прибуток, ПДВ) для певних видів діяльності;

– конкретизація видів платників, на яких не буде поширюється спрощена система оподаткування, обліку та звітності.

Так, застосування у оподаткуванні спеціальних режимів забезпечить швидке реагування на зміни які відбуватимуться на ринку праці, динамічне створення нових робочих місць та поглинання надлишків робочої сили [39].

Пропонуємо модель оподаткування малого бізнесу в Україні враховуючи все вищенаведене (рис.3.2)



Рис. 3.2 Модель оподаткування малого бізнесу в Україні

Джерело: сформовано автором

Така модель базується, насамперед, на створенні відповідної нормативної бази, яка буде чітко визначати класифікаційні ознаки суб'єктів малого підприємства, конкретні види державної підтримки та спеціальні режими оподаткування, які спрямовані на певні види діяльності, інновації та галузі.

Для того щоб досягти вищезазначені завдання та цілі потрібно сформувати законодавчу базу яка стосується питань оподаткування, у якій враховували науково-технічний та соціально-економічний розвиток нашої країни, зробити такі податкові умови, які б сприяли розвитку середнього та малого бізнесу. А також особливу увагу приділити створенню Податкового кодексу України.

3.2.Шляхи удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні

Розвиток малого бізнесу відбувається за рахунок спрощеної системи оподаткування.

Економіка кожної країни розвивається з розвитком малого бізнесу. Зростає кількість працюючого населення, в результаті чого зростає дохід населення, а це призводить до зростання попиту [40].

У реформуванні спрощеної системи відсутні якісні зрушення, тому що дана проблематика є досить специфічна і зачіпає інтереси близько 2,5 млн. громадян нашої країни [41].

Якщо задати собі питання навіщо в Україні спрощена система, то відповідь очевидна – дана система потрібна як соціальна функція в умовах нестабільної економічної та фінансової ситуації в державі. При цьому пряму вигоду одержує і держава, оскільки соціальну напруженість автоматично знімає самозайнятість населення, шляхом зменшення рівня безробіття, а тому і зменшуються витрати на різні соціальні виплати.

Спрощена система оподаткування виконує роль стартової площадки

для багатьох підприємців, які шляхом своєї бізнес-ініціативи зможуть створити стартовий капітал для подальшого розширеного відтворення свого бізнесу. Збільшуючи свій економічно-фінансовий потенціал, підприємець з часом виходить на новий етап здійснення своєї діяльності, працюючи на свою користь та на благо держави та суспільства. Це правильний шлях розвитку для суспільства, що показує ринкові цінності у розвитку економіки [42].

На даний час спрощена система в Україні дає змогу молоді проводити активну економічну діяльність, а це дає змогу досягнути фінансової стабільності, тобто дана система є чинником для демократизації суспільства [43].

Однак на даний час середній та дрібний бізнес звинувачують у веденні контрабанди, а також застосуванні різних схем зменшення податків, відсутності платежів до бюджету тощо.

Але більша частина таких звинувачень є безпідставна, оскільки контрабанду на митниці пропускають не приватні підприємці, а на придумування схем зменшення податків у малого бізнесу немає достатньо часу та фінансових ресурсів, та і за основною філософією спрощеної системи та малого бізнесу, підприємець в першу чергу, повинен заробити на свою сім'ю та на себе.

Але і справді існують недобросовісні підприємці, які застосовують в своїх власних цілях спрощену систему, в результаті чого заробляють сотні тисяч гривень, сплачують до бюджету в місяць значно меншу суму податку [44].

Також за весь період спрощеної системи накопичилось багато проблем, які потребують економічного та законодавчого урегулювання. Але мова повинна йти саме про вдосконалення системи в інтересах підприємців малого бізнесу, а не про нівелювання всієї спрощеної системи оподаткування. Тому без цього неможливо далі розвивати демократію, суспільство та і взагалі саму державу.

Про це говорять також цифри, у Європі питома вага середнього і дрібного бізнесу складає до 60 %у ВВП, а в Україні - усього лиш дещо більше 5 % [2].

Дана питома вага стосується тільки ВВП, але не доходів бюджету держави.

Тому, реформування спрощеної системи повинно полягати, в вдосконаленні регулюючої функції зборів і податків. Метою податкового регулювання, як правило, є досягненням якісного економічно-соціального забезпечення у країні. Даний процес вважають об'єктивно необхідним і доцільним. Від правильності методів реформування та стану реальної економіки держави залежатиме досягнутий результат [45].

При аналізі спрощеної системи в рамках існуючих інструментів податкового регулювання, нам доцільно відзначити, що реальне податкове стимулювання та податкові пільги є одними з найважливіших напрямів зменшення податкового навантаження, а також засобом прилаштуванням податкової системи нашої країни до об'єктивних умов економічно - соціального розвитку.

Однак виникає і ряд недоліків які мають суттєвий вплив. Зокрема, економічну суть результативності бізнесу фактично нівелює спрощена система, оскільки виручка від реалізації є її об'єктом оподаткування.

Враховуючи, що спостерігається постійне збільшення вартості матеріалів, сировини, енергоносіїв, комплектуючих тощо, дохід природно збільшуватиметься, а прибуток зменшиться при насиченому ринку.

Оскільки у малому бізнесі об'єктом оподаткування є виторг, а у великих – прибуток, то найперше потерпає саме малий бізнес [46].

Податковий кодекс України, зберіг існуючі сфери діяльності, які могли проводити суб'єкти підприємницької діяльності, тимчасово залишивши спрощену систему в дії. Однак, негатив для малих підприємців покладено в забороні великому бізнесу зараховувати до валових витрат, витрати на покупку послуг чи товарів, одержаних від підприємців, які працюють за

спрощеною системою.

Тобто, згідно з Кодексу не забороняється співпраця спрощенців з великим бізнесом, але з іншого боку, в результаті неможливості перенести їхню оплату праці на валові витрати, така співпраця є не вигідною.

Однак, такі нововведення загалом не вирішують проблеми, а через те що існуюча спрощена системи є недосконалою, негативні наслідки виникають і у держави, і бізнесу. Суть цих наслідків полягає у:

- фактичному зменшенні реальних обсягів обороту послуг та товарів, що дають можливість малому бізнесу на використання спрощеної системи оподаткування.

- низькій фіскальній ефективності. Через мінімізацію оподаткування та інфляцію зменшуються і доходи бюджету від нарахування єдиного податку [47].

На нашу думку, навіть серйозні недоліки спрощеної системи, не є аргументом для її ліквідації. Оскільки це буде неправильним через дуже важливе його соціальне значення для України. Окрім цього, в сучасних умовах на ринку існують вільні ніші, де може бути ефективним тільки малий бізнес.

Також ПКУ регулюється діяльність юридичних осіб, які вибрали спрощену систему [6]. Однак, у статті 10 розділу I Податкового кодексу єдиний податок відносять до місцевих податків, а тому розподіл єдиного податку, який сплачений до бюджету юридичними особами, між місцевими та державним бюджетами не здійснюватиметься [7].

Для покращення балансу інтересів між малим бізнесом і державою потрібно запровадити, на нашу думку, комплекс заходів, основні з яких, зображені на рис.3.3.

Тому, проблема у реформуванні спрощеного обліку вимагає термінового вирішення, оскільки з кожним роком збільшується кількість фізичних осіб-підприємців які подають заяви про перехід на спрощену систему [45].

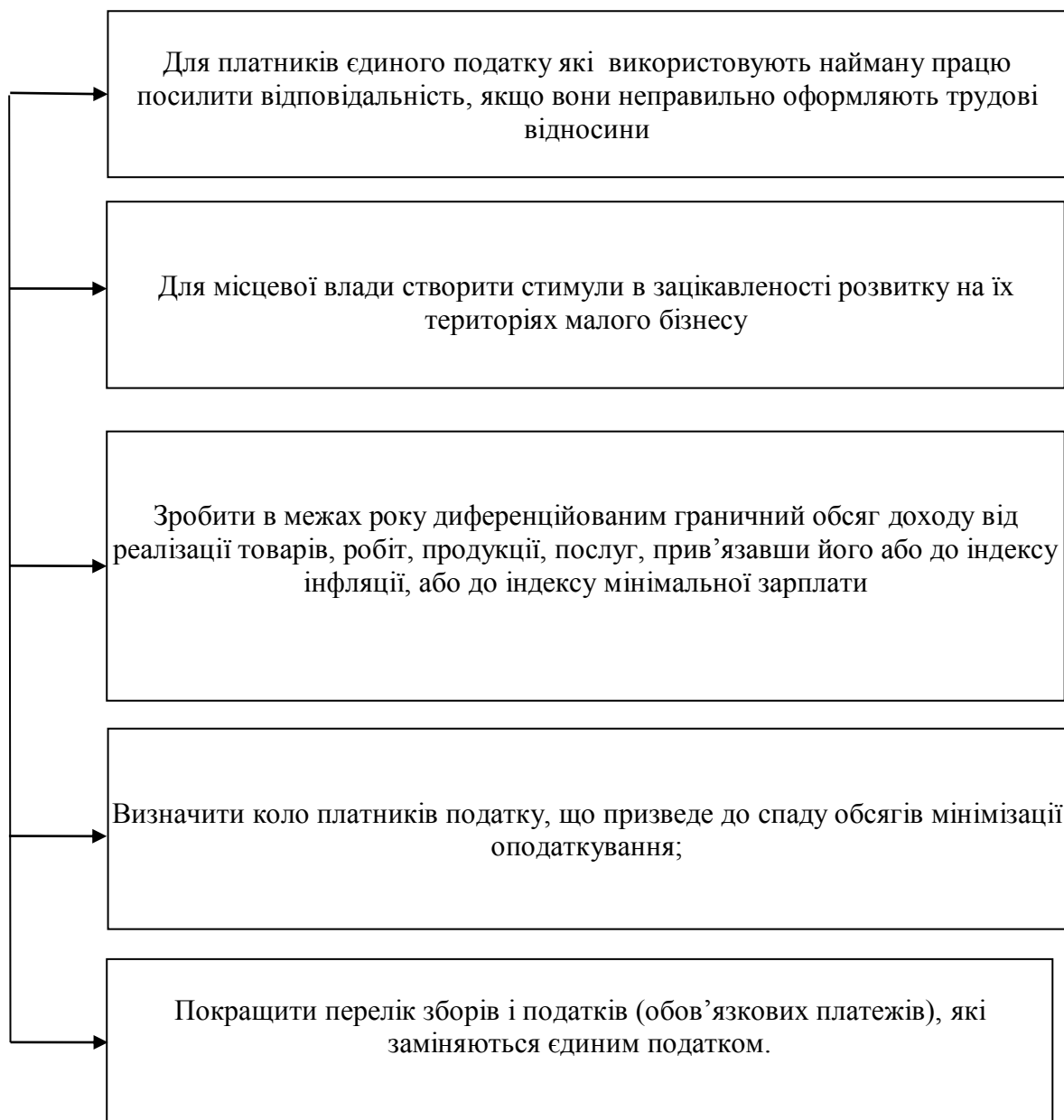


Рис.3.3.Комплекс заходів оптимізації балансу інтересів між малим бізнесом і державою

Джерело:сформовано автором

У зв'язку з цим слід звернути увагу на Концепцію проекту ЗУ “Про спрощену систему оподаткування, звітності та обліку суб'єктів малого підприємництва” [46].

Метою даної Концепції є визначення для чого потрібне законодавче урегулювання використання спрощеної системи. Реформа спрощеної системи посідає важливе місце у створенні в Україні сприятливого інвестиційного середовища в частині підтримки держави малого бізнесу. Така система

забезпечила б рівномірні надходження до бюджету та динамічний розвиток малого бізнесу, що свідчить про прийнятність та адаптованість її для багатьох категорій суб'єктів бізнесу.

Шляхом вирішення проблем спрощеної системи є розроблення розділу в Кодексі про спрощену систему або закону, де законодавчо регламентувати такі питання:

- сфери діяльності, які можуть використовувати спрощену систему оподаткування. При визначенні таких сфер потрібно враховувати, що соціальна спрямованість є метою даної системи;
- база оподаткування єдиного податку (визначення коштів, які потрібно включати до складу виручки від реалізації товарів та послуг);
- величину ставок єдиного податку. Доцільно буде передбачити шкалу ставок єдиного податку;
- особливості сплати зборів та податків (обов'язкових платежів);
- порядок анулювання та видачі Свідоцтва про сплату єдиного податку;
- порядок сплати страхових та пенсійних внесків платниками єдиного податку повинна проводитися на загальних підставах згідно з законодавством з питань соціального страхування та пенсійного;
- особливості здійснення контролю фінансово-господарської діяльності платників єдиного податку;
- відповідальність суб'єктів малого підприємництва при порушенні норм закону про спрощену систему [47].

З проведеного дослідження можемо побачити, що потрібно терміново внести зміни до регулюючих елементів спрощеної системи. Законодавче регламентування дозволить зменшити виявлені недоліки та залишити позитивну динаміку діяльності спрощеної системи, а також закрити “лазівки”, які застосовують для зменшення податкових зобов'язань.

3.3. Перспективи впровадження зарубіжного досвіду оподаткування малого бізнесу в умовах європейського напрямку розвитку України

Рівень наповнення державного бюджету та національної економіки прямо залежить від ефективності податкового навантаження доходів суб'єктів підприємництва. В Україні на сьогодні система оподаткування є недостатньо дієвою, оскільки продовжується тінізація зарплат та прибутків платників, бюрократична система подачі звітів, податковий тиск на платників, для електронної здачі звітності програми є недосконалі [48].

У різних країнах та у різних сферах діяльності визначення поняття “малий бізнес” у контексті оподаткування є досить різне. Воно ґрунтується як на кількісних критеріях (обсяги продажу; чисельність працівників); чистий прибуток; вартість активів; кількість підрозділів або філій; сукупний капітал фірми, частка підприємства на ринку), так і якісних (значний рівень конкуренції; висока організаційно-функціональна гнучкість; проста організація на основі безцехової структури; потреба у підтримці великого бізнесу та держави; поєднання кількох управлінсько-виробничих функцій в одній особі) [49].

Так, Європейською комісією до малого бізнесу відносять суб'єкти господарювання, які застосовують працю не більше 50 найманих робітників, та чий річний баланс або ж річний оборот не перевищує 10 млн. євро. В цілому, в ЄС малим підприємством вважають, якщо на ньому працює до 100 працівників, в США – 500, у Великобританії – 50. В Україні до суб'єктів малого відносять, якщо середня кількість найманих робітників за рік не перевищує 50 осіб [50].

В Україні, станом на 01.01.2020 рік працювало 355708 малих підприємств, які становить від загальної кількості 95,5 % (табл. 3.2, рис. 3.4), з них 284241 – це мікропідприємства, великих підприємств лише 512, а середніх – 17602.

Таблиця 3.2

**Кількість підприємств малого бізнесу за їх розмірами за регіонами
України у 2015-2020 рр.**

	Роки					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Україна	327814	291154	322920	339374	362328	355708
Вінницька	8968	8154	8706	9163	9674	9272
Волинська	5305	4734	5293	5591	5905	5674
Дніпропетровська	25969	24325	26603	27772	29681	29327
Донецька	10851	9893	9909	9201	9691	8874
Житомирська	6231	5545	6108	6502	6860	6604
Закарпатська	5853	4800	5543	6173	6096	6360
Запорізька	13819	12877	13975	14375	14975	14692
Івано-Франківська	7659	6587	7342	7975	8250	7754
Київська	17167	16860	18403	19045	20000	19250
Кіровоградська	7337	6859	7406	7720	8329	8146
Луганська	3106	3303	3205	3240	3524	3180
Львівська	17806	14749	17064	18239	19383	19823
Миколаївська	10229	9706	10459	11077	11878	11078
Одеська	23046	20191	23203	23803	24889	24519
Полтавська	9591	8429	9609	10345	10753	10446
Рівненська	4974	4409	4995	5213	5583	5652
Сумська	5479	4916	5324	5564	5796	5677
Тернопільська	4856	4017	4481	4778	4782	4822
Харківська	23827	19328	21461	22567	23749	23867
Херсонська	7735	6882	7824	7924	8202	7807
Хмельницька	6627	5865	6575	7039	7418	7212
Черкаська	7837	7605	8414	8691	9173	8763
Чернівецька	3903	3345	3759	3913	4028	3984
Чернігівська	5675	4886	5560	5712	5999	5812
м. Київ	83964	72889	81699	87752	97710	97113

Примітка: сформовано автором за [30];

* дані наведено без врахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях

Найбільше малий бізнес відкривають у таких сферах діяльності як торгівлю, лісове, рибне господарство та сільське, але є сфери, в яких майже всі існуючі підприємства є малими і будь-які зміни можуть призвести до проблем в даній галузі, зокрема, нерухомістю зайняті 98,5 % малого бізнесу і лише 1,5 % – середніх, схожа ситуація в інформаційній, освітній галузях, телекомунікаційній та інші.

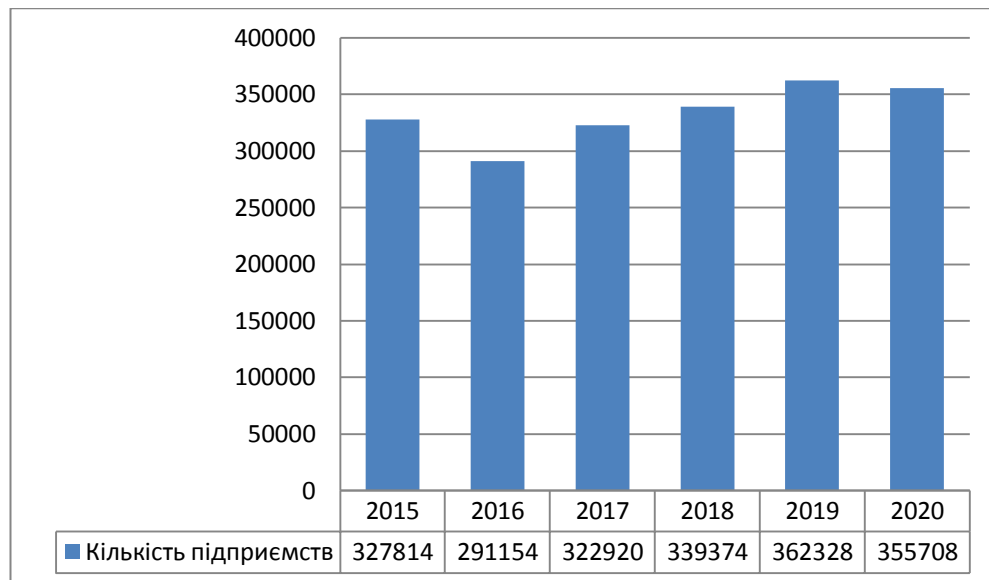


Рис. 3.4. Динаміка кількості підприємств малого бізнесу (2015-2020 рр.)

Джерело: сформоване автором на основі [54]

На сьогодні є як і противники так і прихильники євроінтеграційної співпраці. Критики кажуть, що значення євроінтеграції передбачає участь всіх країн-членів ЄС у конфліктах військових, а також вітчизняні фахівці можуть переїжджати і працевлаштовуючись в інших державах, що призводить до зменшення духовності нації. Україна загалом буде більш залежати від держав – європейських лідерів, і децю зменшить свій суверенітет.

Також у ЄС є держави які не підтримують загальні правила системи оподаткування. Так Естонія та Словаччина відказалися від ухвалення спеціальних режимів оподаткування, а також досить зменшили суми державних гарантій та податкових пільг для малого підприємства, що призвело до вирівнювання усіх розмірів бізнесу [51].

Також, Словаччина скасувала з загальних правил оподаткування майже всі винятки, що зробило їх більш прозорими та простішими, а також зменшело можливості використання схем, які використовували для сплати зменшених податків, зменшило рівень корупції. Фізичні особи у Естонії, які мають бізнес, сплачують за ставкою 21 % податок на прибуток.

Як показує практика, спрощена система мала на меті підтримку середнього бізнесу та малого, однак в результаті витіснила суб'єктів

господарювання середньої ланки. Діяльність малого бізнесу за спрощеною системою зменшила трудові відносини, в результаті чого спровокувала до сплати зарплати “у конвертах”. Також на дану проблему вплинув фактор зростання мінімальної зарплати, а це призвело до зростання витрат підприємств на ЄСВ. Тому необхідно всі сторони такої співпраці зважити [52].

Розглядаючи питання євроінтеграції України у перспективі для малого підприємства, слід виокремити переваги такого злиття для нашої країни, оскільки це буде поштовхом до осучаснення та її удосконалення до європейських стандартів, які б зменшили мінуси використання в нашій країні спрощеної системи (табл. 3.3).

Таблиця 3. 3.

**Позитивні та негативні аспекти обліку та
оподаткування спрощеної системи оподаткування в Україні**

Позитивні аспекти	Негативні аспекти
Єдиний податок нараховується досить легко	Обмежена кількість працівників, сфер діяльності, обсягу доходу
Адміністративний тиск на платників є зменшений при здійсненні перевірки податкових зобов'язань	Великі ставки податку з оборотів та невідповідність податків, які сплачені, до результату економічної господарської діяльності
Спрощення у роботі бухгалтерської та податкової звітності	Суми єдиного податку ФОП сплачуються авансом за квартал
Подання та заповнення податкової звітності є досить простим	За умови нарахування ПДВ використовується подвійний запис в спрощеній системі
Звільняються від сплати багатьох обов'язкових платежів і податків	

Джерело: розроблено автором

Євроінтеграція дозволить Україні вийти на зовнішні ринки з своєю пропозицією, що призведе модернізації економіки, забезпечить населення роботою, розвитку технологічного аспекту, покращення конкурентоспроможності наших товарів, залученню інвестицій [52].

Також, важливим у співпраці Євросоюзу та України є забезпечення у перспективі методів безпеки держави та політичної стабільності, що

передбачає дії по перевірці за імпортно-експортною діяльністю, блокування контрабанди та розповсюдження зброї. Одним з недоліків діяльності в Україні малого бізнесу є недостатній рівень фінансового потенціалу, а тому спеціальні програми ЄС направлені на зменшення ставок малого бізнесу та кредитування його за пільговими умовами. Також, євроінтеграція для одержання кредитів надає гарантії малому бізнесу, а також забезпечує пошук інвесторів. Розглядаючи особливості євроінтеграції малого бізнесу в оподаткуванні, потрібно розуміти, що ЄС запропонував для малого бізнесу безліч пільг, серед яких є спрощення у заповненні по сплаті ПДВ бухгалтерської звітності, подання звітності раз на рік по сплаті ПДВ, а не щомісяця, преференційне оподаткування, лізинг, пріоритетне субсидіювання, інформаційне забезпечення [53].

Також у країнах ЄС є пільгові ставки по сплаті на середніх та малих підприємств податку на прибуток, а на великих немає. Крім того, існує досвід звільнення від тимчасової сплати податку на прибуток, на що впливає сфера суб'єкта, яка займається впровадженням нових інформаційних технологій, науковими дослідженнями.

Країни Євросоюзу не використовують на дочірніх підприємствах подвійне оподаткування. Цей комплекс направлений на залучення інвестицій, конкурентоспроможності су'єктів, та на підвищенні активності малого підприємства.

Велика увага націлена на фінансову підтримку, зокрема надання за позиками державних гарантій, які видаються приватними банками, а також фінансову підтримку. Надання податкових преференцій є однією з важливих форм державної та фінансової підтримки [54].

Також є інший варіант раціонального оподаткування, що полягає у тому що малі підприємства перебуваючи на загальній системі сплачують всі податки такі як великі, але, на відмінно від них, мають можливість використовувати для розвитку своєї сфери відповідні пільги.

Отже, з огляду на багато недоліків, реформа спрощеної системи є досить доцільною, для нашої податкової системи, однак загальну систему також потрібно вдосконалювати. Лібералізувавши деякі умови загальної системи, а також змінивши ставлення до податків платників, та рівень тиску на податки, держава може здійснити реформу спрощеної системи. В умовах здійснення оподаткування малого підприємства зміни потрібно розпочинати з вдосконалення механізму недопущення фіктивних послуг чи підприємств, що зменшує недоліки єдиного податку.

У практиці країн з розвинутою економікою, податки були інструментом стабілізації завжди. Податкове регулювання є одним із основних інструментів непрямого впливу на поєднання податкових заходів з формами економічної системи в контексті довготривалого зростання економіки [54].

Євроінтеграція дозволяє вести власний бізнес за межами своєї країни. Єврокомісія супроводжує та надає підтримку державам, для тих хто є членами ЄС щодо побудови малого бізнесу, застосовуючи менш бюрократичну систему реєстрації, використовує кращі умови щодо розміру статутного капіталу.

Уряд країни повинен бути зацікавленим у покращенні конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу. Тому ми вважаємо, що правильно було б побудувати відповідні структури, які здійснювали б розробку та супроводжували програми по збільшенню розвитку малого підприємства [55].

Такі інституції мусять робити консультацію для платників до специфіки їхньої сфери, проводити перевірку якості послуг чи товарів, які дає підприємець, здійснювати бухгалтерські та консалтингові послуги, здійснювати навчання з кадрами. Переваги співпраці у вигляді євроінтеграції наведено у табл. 3.4.

Отже, під час створення напрямів реформування податкової політики, а також збільшення рівня економічно-соціального розвитку

країни, потрібно звернути увагу на політику оподаткування середнього бізнесу та малого в державах ЄС, однак з врахуванням об'єктивних умов функціонування національного сектору малого бізнесу.

Таблиця 3.4

Основні шляхи розвитку суб'єктів малого бізнесу у контексті євроінтеграції

1.	Використання податкових пільг, державних траншів, субсидій
2.	Забезпечення державними гарантіями платників для одержання позик та кредитів за зниженими ставками відсотків
3.	Удосконалення електронних реєстрів, зменшуючи рівень бюрократії при побудові суб'єкта підприємництва
4.	Удосконалення системи податкових канікул, яка дасть змогу багатьом підприємствам використати таку перевагу
5.	Спрощення подачі зі сплати податків бухгалтерської звітності
6.	Побудови окремих структур, які займатимуться супроводом та розробкою спеціальних програм держави

Джерело: розроблено автором

У Євроінтеграційних процесах потрібно формувати прогнозовані, прозорі та прості правила оподаткування малого підприємства, що сприятимуть на підтримання конкуренції, а також ведення бізнесу спрощено. Однак в умовах недостатності ресурсів фінансових та необхідності у жорсткій податковій мобілізації потрібно пам'ятати про фактор платоспроможного попиту та зайнятості, який забезпечує середній бізнес та малий. Умови ведення оподаткування, адміністрування та бізнесу повинні відповідати економічному змісту діяльності та покращувати приватну ініціативу, яка у період кризи може бути інструментом стабілізації в державі економічно-соціальної ситуації.

Висновки до розділу 3

Дослідження оптимізації оподаткування суб'єктів малого бізнесу у системі розвитку малого підприємства дає змогу навести такі висновки, а саме:

1. Малий бізнес досить сильно впливає на економіку нашої держави, оскільки є невід'ємною складовою її соціальної системи та економічної. Однак їх розвиток можливий тільки за наявності правильної системи державних заходів та правових. Сприяти розвитку малого бізнесу можна тільки за допомогою поєднання методів регулювання та підтримки, г серед яких є такі головні:

- сприятлива податкова політика;
- Кредито-фінансова підтримка
- Побудова політики структурних перетворень, мета яких є гармонізація нашої економіки зі стандартами ЄС;
- У світовій структурі прискорення та оптимізація шляхів інтеграції України.

2. Малий бізнес має значні перспективи та потенціал, особливо в процесі економіки ринків. Побудова сприятливого середовища та вирішення проблем щодо розвитку малого бізнесу потребують перебудови політики держави щодо сприяння такого сектору.

4. Спрощена система оподаткування виконує роль стартової площадки для багатьох підприємців, які шляхом своєї бізнес-ініціативи зможуть створити стартовий капітал для подальшого розширеного відтворення свого бізнесу. Збільшуючи свій економічно-фінансовий потенціал, підприємець з часом виходить на новий етап здійснення своєї діяльності, працюючи на свою користь та на благо держави та суспільства.

5. Можна здійснити висновок у результаті зробленого дослідження, що умови господарювання на сьогодні не мають дієвої державної підтримки в питанні оподаткування для малого бізнесу. Насамперед реформування для створення таких пріоритетів, потребує нормативна база щодо питань оподаткування, яка б найбільше урахувала економічно-соціальний та технічно-науковий розвиток нашої країни, а також сформувала нові податкові умови, які б покращили розвиток середнього бізнесу та малого.

6. Здійснений аналіз має переконання, що порівняно з діючим, спрощений режим може бути більш ефективнішим. Застосування оптимального режиму оподаткування забезпечить поглинання робочої сили, створення робочих місць, а також швидке реагування на зміни що відбуваються на ринку праці.

7. Виходячи з вищезазначеного, можна сформулювати такі напрями удосконалення спрощеної системи :

- нормативне закріплення спрощеної системи шляхом ухвалення спеціального закону та окремої глави у податковому кодексі;
- проведення індексації обсягу виручки та єдиного податку в з врахуванням рівня інфляції;
- використання спрощених схем сплати деяких податків для певних виробництв чи деяких галузей;
- деяке обмеження платників, на котрих не поширюється спрощена система.

ВИСНОВКИ

У процесі здійснення дослідження організації обліку за спрщеною системою у малого бізнесу, та напрямків його удосконалення, можна зробити такі висновки:

1. Одним з найбільш перспективних напрямів створення конкурентного середовища на ринку є розвиток малого підприємництва. На даний час можемо побачити що успіх перетворень на ринках значно мірою залежить від того, як вдасться реалізувати всій потенціал малого підприємства, що є досить мобільним на динамічному секторі економіки.

2. Малий бізнес виступає як органічний елемент структури ринкової економіки. Даний сектор економіки логічно та історично відіграв важливу роль у необхідності передумови побудови ринкового середовища. Оскільки він був вихідною та первинною формою господарювання ринків у вигляді дрібнотоварного виробництва.

3. Вітчизняні суб'єкти господарювання здійснюють і створюють свою господарсько-фінансову діяльність відповідно до українського законодавства. Сьогодні є актуальним питання державної підтримки, відповідного нормативно-правового забезпечення, оподаткування, спрощення вимог до ведення бізнесу і складання звітності, оскільки малий бізнес відіграє важливу роль у економіці України.

4. Від цілісної та взаємоузгодженої нормативно-правової бази залежить ефективний розвиток малого бізнесу. В Україні, наразі, підприємницьку діяльність з обліково-методологічної та нормативно-правової точок зору регулюють законодавчі документи, ГКУ, П(с)БО, ПКУ, МСФЗ.

5. В Україні малий бізнес може застосовувати спрощену систему та загальну. Багато практиків та науковців на сьогоднішній день ставлять під сумнів доцільність використання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Внаслідок невизначеного законодавчого регулювання, створюються умови які сприяють на уникнення оподаткування. Суб'єкти

господарювання, які використовують спрощену систему поділяються на 4 групи.

6. Згідно до Закону №533-IX майже всі ФОП з 01.01.2022 р., які проводять розрахункові операції, зобов'язані бути використовувати РРО/ПРРО незалежно від обсягу доходів та сфери діяльності.

7.Сучасну систему оподаткування потрібно узгодити з пріоритетами політики держави у економічно-соціальному розвитку держави на цьому етапі її розвитку, сформувати робочу групу, яка постійно діятиме і вирішуватиме питання удосконалення системи оподаткування та виявлення недоліків малого бізнесу, удосконалити методи адміністрування єдиного податку на відкриту, ефективну та підзвітну суспільству систему.

8.Організація бухгалтерського обліку на сьогоднішній день вимагає чіткої і налагодженої системи бухгалтерського обліку, контролю та звітності як на підприємствах малого бізнесу так і на будь-яких інших.

9.На підприємстві ПП “Надія-Будкомпані” організація облікового процесу починається з облікової політики, яка призначена для цілей бухгалтерського обліку на підприємстві. Головний бухгалтер розробляє облікову політику, а затверджує її керівник. Основними сферами діяльності ПП “Надія-Будкомпані” є будівельні та будівельно-монтажні роботи

10.На ПП “Надія-Будкомпані” використовується автоматизована система обліку, тому всі документи зазначаються автоматично (за допомогою програми MeDoc та 1С-Бухгалтерія). Програма 1С- Бухгалтерія повністю настроєна під своє підприємство, що є найбільш позитивним моментом.

11.За допомогою програми «1С: Підприємство 8.3» робиться ведення обліку. Компютеризована система бухгалтерського обліку ПП “Надія-Будкомпані” своєчасно показує основні господарські процеси, які насамперед пов'язані з одержанням різних показників, які характеризують господарсько-фінансову діяльність підприємства.

12.Для того щоб удосконалити організацію бухгалтерського обліку на ПП “Надія-Будкомпані”, також запропоновано збільшення його

аналітичності та оперативності, які досягається у результаті впровадження та розробки системи внутрішнього контролю на підприємстві.

13. Малий бізнес досить сильно впливає на економіку нашої держави, оскільки є невід'ємною складовою її соціальної системи та економічної. Однак їх розвиток можливий тільки за наявності правильної системи державних заходів та правових. Сприяти розвитку малого бізнесу можна тільки за допомогою поєднання методів регулювання та підтримки, г серед яких є такі головні:

- сприятлива податкова політика;
- Кредито-фінансова підтримка
- Побудова політики структурних перетворень, мета яких є гармонізація нашої економіки зі стандартами ЄС;
- У світовій структурі прискорення та оптимізація шляхів інтеграції України.

14. Малий бізнес має значні перспективи та потенціал, особливо в процесі економіки ринків. Побудова сприятливого середовища та вирішення проблем щодо розвитку малого бізнесу потребують перебудови політики держави щодо сприяння такого сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Верховна рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> 3.
3. Закон України “Про підприємництво” від 07.02.1991 № 698-XII 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
4. Закону України “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні” від 22.03.2012 № 4618 - XVII 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
5. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999р. №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/996-14>
6. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: Навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена, 2018. 102 с.
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 19 квітня 2001 р. №186 // Бухгалтерський облік і аудит. 2001. №5. С 3-4.
8. Ближенський В.Є. Основні проблеми розвитку малого бізнесу в Україні. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4543/1.pdf>
9. Гідулян А. Підходи до визначення суб'єктів малого і середнього бізнесу та їх застосування в банківській практиці. Вісник НБУ, 2018. С.40 - 45.
10. Гришина Н.В. Проблеми та перспективи взаємодії малих і великих підприємств у промисловості. URL: <http://rtpp.com.ua/news/2014/02/19/5/3091.html>.
11. Державна служба України з питань регуляторної політики та

розвитку підприємництва. Аналітичний звіт про стан і перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в Україні. URL: <http://www.dkrp.gov.ua/files/8cd09.docx>.

12. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

13. Заярна Н.М. Міжнародний досвід підтримки малого бізнесу та сучасні українські реалії :Науковий вісник НЛТУ України. 2019. Вип. 21.1. С. 198-202.

14. Н.Бех. Особливості розвитку та функціонування малого і середнього бізнесу в Україні :Галицький економічний вісник. 2018. № 1(26). С. 16-18.

15. П. В. Круш, С. О. Тульчинська, М. В. Шашина Національна економіка [Текст]:підручник, 2-ге вид. К. : Каравела, 2018. 428 с.

16. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців щодо спрощення реєстрації осіб як платників податків. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

17. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні.URL: <http://www.rada.gov.ua>.

18. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні № 4618-VI від 22.03.2012 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

19. Бутко М.П. Роль малого підприємництва у прискоренні процесів інноваційного розвитку в Україні: Економіст. 2011. № 5. С. 49-53.

20. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики: 4-те вид., стер. К.: Т-во «Знання», КОО, 2018. 302 с.

21. Варналій З.С. Основи підприємництва. К.: Знання-Прес, 2016. 352 с.

22. Варналій З.С. Стан, проблеми та перспективи податкового стимулювання суб'єктів підприємництва в умовах дії Податкового кодексу України : Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. 2019. №148.С. 11-15.

23. Васільєва Л.М. Розвиток малого підприємництва в зарубіжних країнах : Серія: Економіка та підприємництво. 2017. №7. - С. 56-60.
24. Бабинець К. В. Малий та середній бізнес в Україні. Вісник: Громадська організація: Вектор пошуку. 2015. URL: <http://naukam.triada.in.ua>
25. Воротіна Л.І. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання [Текст] : Навч. посібник: Вид-во Європейського ун-ту, 2001. 307 с.
26. Малий бізнес: зарубіжний досвід. URL:<http://www.remzavod.biz/e9.html>
27. Борисенко В. Шпаргалка ФОП-єдинника груп 1–3 на 2021 рік. URL: <https://ibuhgalter.net/articles/443>
28. Корнецький А.О. Формування та реалізація регіональної політики розвитку малого підприємництва: монографія. Дніпро: УМСФ, 2016. – 140 с.
29. Корогод І.В. Роль малого бізнесу в структурних трансформаціях регіональних господарських систем: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: спец. 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка». Чернігів: ЧНТУ, 2016. – 227 с.
30. Види малих підприємств. URL:https://studopedia.su/13_75223_vidi-malih-pidpriiemstv.html
31. Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва: стат. зб. / за ред. М. С. Кузнецової. Київ: Державна служба статистики України, 2016. 514 с.
32. Сімків Л.Є. Тенденції розвитку малого підприємництва в Україні в умовах диспропорційності економічного зростання / Л.Є. Сімків, С.А. Побігун // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 3. – С. 560- 564.
33. Дикань О.В. Розвиток малого бізнесу в Україні. Проблеми та шляхи забезпечення. О.В. Дикань. Вісник економіки транспорту і промисловості № 57. 2017.
34. Осадчук С.В.. Інституційні та нормативно-правові засади

діяльності малого підприємництва. С.В. Осадчук. Аспекти публічного правління.. 2018.

35. Варналій З.С. Мале підприємництво : основи теорії і практики : 4-те вид. К. : Т-во «Знання», КОО, 2008. 302 с.

36. Васильєва Л.М. Розвиток малого підприємництва в зарубіжних країнах. *Держава та регіони*. 2010. № 2. С. 55-58.

37. Гончарук Т.В. Зарубіжний досвід розвитку підприємницьких структур та можливості його використання в Україні. *Ефективна економіка*. 2017. Вип. 9 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z5772>

38. Н. Г. Пігуль, О. В. Дейнека, Н. А. Дехтяр, О. В. Люта. Фінанси різних форм бізнесу. 2017.

39. Ніпорко Н.І. Формування системи обліку на малому підприємстві: управлінський аспект. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2015. №4. С. 377–384.

40. Гоголь Т.А., Маргасова В.Г. Організація управлінського обліку і контролю на підприємствах малого бізнесу. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2018. №2. С. 401-411.

41. Омаров А.М. Господарсько-правове забезпечення малого підприємництва в Україні .Економічна теорія та право. 2016. № 1. С. 159–170.

42. Пукало О. Теоретичні проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2017. № 4. С. 31–37.

43. Спрощена система бухгалтерського обліку: простіше не завжди краще. //Все про бухгалтерський облік. 1998. № 104.

44. Спрощений план рахунків. Х.:Фактор, 2017. 88с.

45. Цветкова В. Застосування спрощеної системи оподаткування обліку та звітності суб'єктами малого підприємництва. Вісник податкової служби України. 2016. № 13. С 8-12.

46. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. Київ:Видавництво “Центр учбової літератури”, 2003. 624 с.

47. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/msfo/msbo-1-podannya-1021217.html>
48. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 (МСФЗ1). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_004
49. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063
50. Національні стандарти (положення) бухгалтерського обліку. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/natsionalnipolozhennystandarti-bukhgalterskogo-obliku?app_id=24
51. Партін Н. М. Бухгалтерський облік: основитеорії та практики: навчальний посібник. К.: Знання, 2018. 245 с.
52. Петрик О.А., Давидов Г.М., Редько О.Ю. Аудит оподаткування підприємств: навчальний посібник. Академія фін. Управління. К.: ДННУ, 2019. 352 с.
53. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: Наказ МФУ від 25.02.2000р. № 39.
54. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку: Наказ МФУ від 19.04.2001р. № 186.
55. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/item/nakazom-ministerstva-finansiv-ukrajini-07-02-2013-73?app_id=23

ДОДАТКИ

(Додаток 1 в редакції Наказу Міністерства фінансів № 25 від 24.01.2011
із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів № 664 від
31.05.2011, № 1591 від 09.12.2011, № 627 від 27.06.2013; в редакції Наказу
Міністерства фінансів № 48 від 08.02.2014; із змінами, внесеними згідно
з Наказом Міністерства фінансів № 754 від 14.07.2014, № 226 від 31.05.2019)

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність» (пункт 5 розділу I)

Генеральне управління статистики
25 ЛЮТ 2020
ОТРИМАНО

Фінансова звітність малого підприємства

а Івано-Франківській області
Дата (рік, місяць, число) 4
Підприємство ПП «Надя - будкомпані»
Територія Україна
Організаційно-правова форма господарювання приватне підприємство
Вид економічної діяльності будівництво
Середня кількість працівників, осіб 8
Одиниця виміру: тис.грн з одним десятковим знаком
Адреса, телефон с. Добришів, Жадвірнянського р-ну,
вул. Українська 28 А

за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ	
01	
33617347	
26240562.00	
120	
41.20	

І. Баланс
на 01 січня 2020р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи	1000		
Нематеріальні активи	1000		
Первісна вартість	1001		
Накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	90,2	404,3
первісна вартість	1011	178,8	466,2
знос	1012	(88,6)	(61,9)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	90,2	404,3
II. Оборотні активи	1100		
Запаси:	1103		
у тому числі готова продукція	1110		
Поточні біологічні активи	1125	2297,1	3054,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1135	2,1	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1136		
у тому числі з податку на прибуток	1155		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1160		
Поточні фінансові інвестиції	1165	6,9	1,3
Гроші та їх еквіваленти	1170		
Витрати майбутніх періодів	1190		
Інші оборотні активи	1195	2306,1	3055,3
Усього за розділом II	1200		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1300	2396,3	3459,6
Баланс			

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паізовий) капітал	1400	1.5	0.1
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2949.1	3196.0
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2950.6	3196.1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	282.4	2212.0
розрахунками з бюджетом	1620	13.9	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	9.3	-
розрахунками з оплати праці	1630	34.0	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	169.4	158.0
Усього за розділом III	1695	509.0	2370.0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	3459.6	5566.1

2. Звіт про фінансові результати

за Рік 2020 р.

Форма N 2-м

Код за КУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6823.8	4951.2
Інші операційні доходи	2120	35.3	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	6859.1	4951.2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5461.2)	(4503.0)
Інші операційні витрати	2180	(835.5)	(7.4)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(6296.7)	(4510.4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	562.4	440.8
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	562.4	440.8

Керівник

В. М. Климко

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

В. М. Климко

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(Додаток 1 в редакції Наказу Міністерства фінансів № 25 від 24.01.2011
із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів № 664 від
31.05.2011, № 1591 від 09.12.2011, № 627 від 27.06.2013; в редакції Наказу
Міністерства фінансів № 48 від 08.02.2014; із змінами, внесеними згідно
з Наказом Міністерства фінансів № 754 від 14.07.2014, № 226 від 31.05.2019)

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність» (пункт 5 розділу I)

Генеральне управління статистики
25 ЛЮТ 2020
ОТРИМАНО

Фінансова звітність малого підприємства

в Івано-Франківській області
Дата (рік, місяць, число) 4
Підприємство ПП «Надя - будкомпані»
Територія Україна
Організаційно-правова форма господарювання приватне підприємство
Вид економічної діяльності будівництво
Середня кількість працівників, осіб 8
Одиниця виміру: тис.грн з одним десятковим знаком
Адреса, телефон с. Доброшів, Жадвірнянського р-ну,
вул. Українська 28А

за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ	
01	
33617347	
26240562.00	
120	
41.20	

І. Баланс
на 01 січня 2020р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи	1000		
Нематеріальні активи	1000		
Первісна вартість	1001		
Накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	90,2	404,3
первісна вартість	1011	178,8	466,2
знос	1012	(88,6)	(61,9)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	90,2	404,3
II. Оборотні активи	1100		
Запаси:	1103		
у тому числі готова продукція	1110		
Поточні біологічні активи	1125	2297,1	3054,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1135	2,1	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1136		
у тому числі з податку на прибуток	1155		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1160		
Поточні фінансові інвестиції	1165	6,9	1,3
Гроші та їх еквіваленти	1170		
Витрати майбутніх періодів	1190		
Інші оборотні активи	1195	2306,1	3055,3
Усього за розділом II	1200		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1300	2396,3	3459,6
Баланс			

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1,5	1,5
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2123,3	2949,1
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	2124,8	2950,6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	196,6	282,4
розрахунками з бюджетом	1620		13,9
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		9,3
розрахунками з оплати праці	1630		34,0
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	44,9	169,4
Усього за розділом III	1695	271,5	509,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	2396,3	3459,6

2. Звіт про фінансові результати
за рік 2019 р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період поперед- нього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4951,2	4653,6
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4951,2	4653,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4503,0)	(4217,3)
Інші операційні витрати	2180	(7,4)	(8,4)
Інші витрати	2270	()	(1,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4510,4)	(4227,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	440,8	426,6
Податок на прибуток	2300	()	()
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	440,8	426,6

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

В.М. Хлишко
(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)